

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra managementu

Výzkum hodnotového systému u vysokoškolských studentů
Bakalářská práce

Autor: Vendula Šklíbová
Studijní obor: Informační management

Vedoucí práce: PhDr. Věra Strnadová, Ph.D.
Odborný konzultant: Mgr. Jiří Haviger, Ph.D.

Hradec Králové

Duben 2020

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 25.4.2020

vlastnoruční podpis

Vendula Šklíbová

Poděkování:

Děkuji vedoucí své bakalářské práce PhDr. Věře Strnadové, Ph.D. za užitečnou metodickou pomoc a cenné rady při vypracování práce a Mgr. Jiřímu Havigerovi, Ph.D. za odbornou pomoc a konzultace k praktické části práce.

Dále děkuji všem účastníkům výzkumu za čas, který věnovali vyplňování dotazníků.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá výzkumem hodnotového systému u vybraných vysokoškolských studentů. Cílem práce je na základě vlastního výzkumu porovnat kvalitu života studentů studujících všechny obory fakulty informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové. V teoretické části práce jsou vymezeny pojmy jako je kvalita života, aspekty, které souvisejí s kvalitou života, hodnoty, které kvalitu života ovlivňují a určují a v neposlední řadě také principy určené k měření kvality života. V praktické části práce jsou získané poznatky využity a aplikovány v rámci výzkumu hodnot, na který byl použit kvalitativní dotazník s nástroji SEIQoL.

Klíčová slova

Kvalita života, metoda SEIQoL, posloupnost hodnot, studenti vysokých škol, životní spokojenost

Annotation

Title: Research of the value system for university students

The bachelor thesis deals with the research of the value system of the selected university students. The aim of the thesis is to compare the quality of life of the students studying in all study programmes at the Faculty of Informatics and Management, University at the Hradec Králové. The study is based on own research. The theoretical part defines terms such as quality of life, aspects related to quality of life, values that affect and determine the quality of life, and last but not least, the principles designed to measure quality of life. In the practical part of the thesis, the acquired knowledge is used and applied in the research of values, for which a qualitative questionnaire with SEIQoL tools was used.

Keywords

Life satisfaction, quality of life, SEIQoL method, sequence of values, university students

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Cíl práce a výzkumné otázky (hypotézy)	3
3	Literární rešerše	4
4	Teoretická část	7
4.1	Historie konceptu kvality života.....	7
4.2	Pojem kvalita života	8
4.2.1	Holistický dynamický model kvality života.....	10
4.2.2	Kováčův model kvality života	10
4.2.3	Model čtyř kvalit života	11
4.2.4	Model Felce a Perryho	12
4.2.5	Kvalita života v kontextu všedního dne	12
4.2.6	Objektivní a subjektivní kvalita života	13
4.3	Kvalita života a další aspekty.....	14
4.3.1	Kvalita života a zdraví.....	14
4.3.2	Další aspekty.....	15
4.4	Hodnoty ovlivňující kvalitu života.....	20
4.5	Faktory ovlivňující kvalitu života.....	21
4.6	Přístupy k měření kvality života	22
4.6.1	Validita a reliabilita nástrojů kvality života	22
4.6.2	SEIQoL.....	24
4.6.3	APACHE II	25
4.6.4	Symbolické vyjádření kvality života.....	25
4.6.5	Stupnice spokojenosti se životem	26
4.6.6	MANSA a LSS	27
4.7	Mileniálové a generace Z	28

4.7.1	Mileniálové.....	28
4.7.2	Generace Z.....	29
5	Praktická část.....	30
5.1	Průběh dotazování.....	30
5.2	Zkoumaný vzorek respondentů.....	30
5.3	Hypotézy a statistická analýza	32
5.4	Výsledky.....	32
5.4.1	Tvrzení 1	32
5.4.2	Tvrzení 2	33
5.4.3	Tvrzení 3	34
5.4.4	Tvrzení 4	35
5.5	Diskuze	40
6	Závěr.....	45
7	Dopad pandemie na kvalitu života	48
8	Seznam použité literatury.....	51
8.1	Tištěné zdroje	51
8.2	Bakalářské a diplomové práce	52
8.3	Internetové zdroje	52
9	Seznam obrázků.....	54
10	Seznam tabulek.....	55
11	Přílohy.....	56

1 Úvod

Kvalita života je téma, které každý člověk vnímá z jiného pohledu a z tohoto pohledu jej také hodnotí. V poslední době se většina lidí shodne na tom, že kvalita života je čím dál nižší a díky tomu jejich život je stále na nižší a nižší úrovni. Někdo kvalitu života hodnotí z pohledu financí, někdo z pohledu rodiny, koníčků, cestování nebo také vzdělání.

Myslím si, že nemůžeme hodnotit kvalitu života podle jedné určité věci, ale jako komplexní pojem, který zahrnuje celkovou spokojenost v našem životě. Souhrnně ve více oblastech. Někdo může být nadměru spokojený s úrovní a s kvalitou svého vzdělání, které mu zajistilo dobrou práci, která ho baví, na druhou stranu ale může kvůli této práci být nespokojený s rodinnou situací, a proto je jeho kvalita života průměrná, ani ne výborná díky práci a ani ne špatná kvůli rodině.

V této bakalářské práci se pokusím objasnit, co je to kvalita života, zda a jak ji definovat a měřit. Kvalita života jako taková nemá žádnou přesnou a konkrétní definici. Každý autor si vytváří vlastní definici, většina těchto definic má velmi podobný kořen, ale žádné nejsou úplně totožné.

Každý z nás chce mít kvalitní život, a proto je kvalita života velmi diskutované téma. Kvalitu života ovlivňuje několik vnějších faktorů a někdy se může zdát, že se člověk nesnaží sám kvalitu svého života zlepšit, ale tak tomu není, protože každý člověk kvalitu života může velmi ovlivnit.

V teoretické části mé bakalářské práce se zaměřím na objasnění pojmu kvalita života z pohledu několika autorů, jejich myšlenek a definic. V této části se nebude řešit pouze pojem kvalita života, ale také několik dalších pojmů, jako například životní pohoda, zdraví, cíle v životě a další.

V praktické části bude proveden kvalitativní výzkum, který bude porovnávat kvalitu života vysokoškolských studentů. Všichni respondenti budou studenti ve věku 19 až 25 let. Porovnávat budu studenty ze všech oborů fakulty informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové, a to konkrétně oborů informační management, aplikovaná informatika, finanční management a management cestovního ruchu. V první polovině praktické části mé bakalářské práce budu

studovat rozdíly v kvalitě života u studentů prvního a pátého ročníku studia. Dále mě bude zajímat, zda se liší kvalita života u oborů, ve kterých je velkou částí informatika, a to konkrétně informační management a aplikovaná informatika, a u oborů bez informatiky, a to finanční management a management cestovního ruchu. Jako další se zaměřím na to, zda jsou studenti optimisté, či pesimisté, to znamená, zda mají vyšší, nebo nižší kvalitu života, než si ve skutečnosti myslí. Ve druhé polovině praktické části se budu zabývat zkoumáním žebříčku životních témat všech respondentů, a to konkrétně které téma je pro ně nejčastěji používané a které ne. V této části také rozebereme to, proč jsou daná témata pro respondenty důležitá, a co jim v každém tématu chybí, aby byli stoprocentně spokojení.

2 Cíl práce a výzkumné otázky (hypotézy)

Cílem práce je objasnit pojem kvalita života a vymezení hodnot, které tuto kvalitu ovlivňují. V praktické části jsou získané poznatky využity a aplikovány na výzkum hodnot u studentů prvního až třetího ročníku bakalářského studia a prvního a druhého ročníku navazujícího magisterského studia oborů fakulty informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové (aplikovaná informatika, informační management, finanční management, management cestovního ruchu). Pro potřeby výzkumu byla použita metoda SEIQoL.

V bakalářské práci je pro zjednodušení vyhodnocování použito číslování ročníků od prvního do pátého. První, druhý a třetí ročník jsou ročníky bakalářského studia a čtvrtý a pátý ročník jsou první a druhé ročníky magisterského navazujícího studia.

- 1. Tvzení:** Mezi 1. a 5. ročníkem je rozdíl v kvalitě života.
H0: Kvalita života je stejná u studentů obou ročníků.
H1: Kvalita života je u studentů 5. ročníku vyšší.
- 2. Tvzení:** Respondenti mají nižší kvalitu života (vypočítaná ze zadaných údajů) než míru spokojenosti (zvolená respondentem).
H0: Respondenti mají nižší kvalita života.
H1: Respondenti mají vyšší kvalita života.
- 3. Tvzení:** Respondenti oborů obsahující informatiku (aplikovaná informatika, informační management) mají vyšší kvalitu života než obory bez informatiky (management cestovního ruchu, finanční management).
H0: Obory obsahující IT mají stejnou kvalitu života.
H1: Obory obsahující IT mají rozdílnou kvalitu života.
- 4. Tvzení:** Žebříček zastoupení témat ovlivňujících kvalitu života.
H0: Nejčastěji zastoupené téma je rodina.
H1: Nejčastěji zastoupené téma je jiné než rodina.

3 Literární rešerše

Pro literární rešerši byly vybrány knihy a články, které byly v této bakalářské práci nejvíce využívány. Konkrétně se jedná o 4 odborné publikace. Všechny z nich jsou psané v českém jazyce.

Celkově bylo v této práci použito 22 odborných publikací a článků a internetových zdrojů a 3 absolventské práce se stejným zaměřením. Nejstarší zdroje jsou z roku 2000, nejnovější z roku 2018.

Většina tištěných publikací byla napsána českými autory, naopak články a internetové zdroje byly ze zahraničí.

- **HEŘMANOVÁ, Eva. *Koncepty, teorie a měření kvality života*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. *Studijní texty (Sociologické nakladatelství)*. ISBN 978-80-7419-106-0.**

Kniha by měla být brána jako ucelený pohled na kvalitu života a její problematiku, a to od poloviny 20. století až do současnosti. V knize jsou porovnávány různé definice kvality života a také instituce, které se touto problematikou zabývají. Je v ní představeno několik teorií a modelů kvality života, nástrojů a indikátorů na měření kvality života. V závěru knihy autorka představuje svůj vlastní terénní výzkum kvality života v Praze a jeho výsledky.

- **KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Psychologie zdraví*. Praha: Portál, s.r.o., 2003. ISBN 80-7178-774-4.**

Psycholog a spisovatel Jaro Křivohlavý se ve svém životě zabýval nejen psychologií zdraví, ale také experimentální psychologií, logoterapií, pozitivní psychologií a problematikou v manželství. Napsal několik knih, ve kterých se zabývá štěstím, stresem, vlivy na zdraví jednotlivce a také stárnutím a odpouštěním.

Kniha *Psychologie zdraví* se zabývá otázkami, co dělat, aby náš duševní život nebyl obtěžkán nežádoucími jevy a těžkostmi, a také tím, že v životě nestačí tělesná hygiena, ale velmi důležitá je i duševní hygiena. V knize jsou shrnuty nejdůležitější poznatky a východiska v psychologii zdraví. Autor čtenáře seznamuje s pojmy jako je duševní zdraví, nemoc, kvalita života. Radí v ní,

jak zvládat obtíže a stres, jak podpořit zdraví a odolnost každého jedince. V neposlední řadě zde autor vysvětluje, jaká by mohla být psychika nemocného člověka, jaký by měl panovat vztah mezi lékařem a pacientem a také psychologem.

- **PAYNE, Jan. Kvalita života a zdraví. V Praze: Triton, 2005. ISBN 80-7254-657-0.**

Jan Payne je vystudovaný neurolog, který poté studoval filosofii u Ladislava Hejdánka. Nejprve v bytových seminářích a poté u něj obhájil svoji disertační práci. Nyní působí jako docent biotechniky na 1.lékařské fakultě Univerzity Karlovi, a to konkrétně v oblasti biotechniky a filosofické etiky. Dále se zabývá intencionalitou, kvalitou života a smrtí.

Kniha *Kvalita života a zdraví* se zabývá kvalitou života a zdraví. Je to soubor příspěvků od různých autorů. Zdraví je nedílnou součástí zdravotnictví, ale zasahuje i do dalších oborů. Kniha se zabývá tím, že pojem zdraví nemá přesnou definici, proto to vlastně není ani pojem, ale pouze slovo používané v běžném jazyce. V knize se autor pokouší prozkoumávat podstatu snahy o naplněný, zajímavý, šťastný a hodnotný život. V knize je popsáno utváření sebe sama a postavení se čelem ke strachu a k úzkostem.

- **SLEZÁČKOVÁ, Alena. Průvodce pozitivní energií. Praha: GradaPublishing, a.s., 2012. ISBN 978-80-247-3507-8.**

Doc. PhDr. Alena Slezáčková, Ph.D. je zakladatelkou a koordinátorkou Centra pozitivní psychologie v ČR, mimo to také působí ve dvou zahraničních psychologických asociacích. Zaměřuje se především na pozitivní psychologii, naději a osobní pohodu, všímavost neboli mindfulness, posttraumatický rozvoj a psychologii zdraví a duševní hygienu.

V knize *Průvodce pozitivní energií* jsou sepsány nové přístupy, aktuální poznatky a praktické informace. V dnešní době je pozitivní psychologie velmi aktuální, a proto je tato kniha zaměřena na toto téma. V knize je sepsáno několik základních témat, ale především možnosti aplikace pozitivní energie v poradenství, vzdělání,

koučinku, zdravotnictví a osobním rozvoji. V knize je uvedeno několik praktických cvičení ke každé kapitole. Kniha seznamuje s několika pohledy různých odborníků na štěstí a smysluplnost života.

- **KNOBLAUCH, Jörg. Cíle v pracovním i osobním životě. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0346-9.**

Jörg Knoblauch, původem z Německa, pracoval jako podnikatel, knižní autor a vývojář. Ve svém životě byl také jmenován čestným profesorem na University of Nürtingen-Geislingen. Tématy ohledně cílů se zabývá více než 30 let, je společníkem ve čtyřech firmách, které se zaměřují na časové a životní plánování. Kniha se zabývá spíše praxí než teorií. Nachází se v ní velké množství obrázků, tabulek, dotazníků a příkladů, které mají pomoci k dosahování cílů. Celkově je velmi srozumitelná a jednoduše využitelná, učí čtenáře vytvářet za snů a přání cíle. Kniha je primárně určena pro managery, podnikatele, ale také pro osoby, kteří si chtějí uspořádat vlastní život.

4 Teoretická část

4.1 Historie konceptu kvality života

Začátek zkoumání pojmu kvalita života není přesně datován, a proto se můžeme domnívat, že se lidé o kvalitu života zajímali už odjakživa. Již Aristoteles o tomto pojmu hovořil, což dokazuje jeho známý výrok, že štěstí je pojem, na který má každý člověk jiný názor. Kvalita života je velmi rozsáhlý pojem, proto není úplně jednoznačně vysvětlen.

Podle Křivohlavého (Křivohlavý, 2001) patří mezi první práce zabývající se kvalitou života Etika Nikomachova od Aristotela. Začátkem 20. století se jako kvalita života brala hlavně materiální životní úroveň společnosti. V pozdějších letech se kvalita života objevila i v politice, jako cíl volebního období, kdy bylo žádoucí zlepšit kvalitu života prostřednictvím společenského blaha.

„V 70. letech také německý politik Willy Brandt postavil politický program německé sociální demokracie na dosahování lepší kvality života pro své spoluobčany. Brzy tento termín zdomácněl i v sociologii. Do této doby je rovněž datováno první použití termínu kvalita života pro výzkumné účely v souvislosti se sociologickým trendem zaměřeným na monitorování dopadu společenských změn na život lidí, známým pod názvem Social Indicators.“ [4]

Podle Murgaše (Murgaš, 2008) se v těchto letech také uskutečnil první celostátní výzkum ve Spojených státech amerických. Cílem tohoto výzkumu bylo objasnit indikátory, kterými lidé popisují svůj vlastní život a jeho kvalitu. Bylo dotazováno celkem 2160 respondentů a výsledky byly publikovány v práci s názvem *The Quality of American Life*.

„I v dnešní době se při zkoumání kvality života obrací pozornost převážně na její subjektivní aspekty, přičemž jsou hledány zejména takové charakteristiky, které by změřily pocit štěstí a míru životní spokojenosti. Je nezpochybnitelným faktem, že v současnosti výrazně převažují výzkumy věnované subjektivní kvalitě života, které se zaměřují zpravidla na tři hlavní tematické oblasti. První z nich je celková spokojenost se životem, druhou spokojenost s dílčími oblastmi života (např. rodina, práce, bydlení, seberealizace, sociální vazby, společenské uznání). V neposlední řadě je současný výzkum zaměřen i na třetí oblast, tj. na hledání nejvýznamnějších faktorů,

kteřé podmiňují vznik subjektivního pocitu kvalitního a smysluplného života, a na hledání souvztažností mezi těmito faktory.“ [3]

V posledních letech je pojem kvalita života jeden z těch používanějších pojmů. Kvalita života znamená hledání faktorů, které ovlivňují lidský život a přivádí osoby k pocitu štěstí. Nejdůležitějším cílem výzkumu kvality života je rozvíjet prostředí a upravovat podmínky pro život tak, aby byli lidé co nejspokojenější. [11]

4.2 Pojem kvalita života

„Jaký život pokládáme za kvalitní? Před nedávnem jsem položila tuto otázku několika brněnským seniorům. Zajímalo mě, co lidé ve zralém věku kolem osmdesáti let rozumí kvalitou života:

- *„Kvalita života, to je hlavně dobré zdraví. Musí být člověk spokojený, musí být v dobrém prostředí – a hlavně to zdraví, protože když není zdraví, není nic.“ (pan J.D., 81 let);*
- *„Kvalita života je hlavně zdraví, aby byl člověk zdrav, aby žil tak nějak užitečně. Abych měla někoho blízkého na popovídání si, Hlavní kvalita je rodina.“ (paní J.R., 78 let);*
- *„Pod kvalitou života si představím, že jsem se ráno probudil a že můžu večer spokojeně usnout. V průběhu dne jsem nikoho neurazil, v průběhu dne jsem měl trošičku příležitost promluvit si s těmi nejlepšími přáteli, které mám, a v průběhu dne si taky vzpomenu na to, že mě třeba ani nic moc nebolelo.“ (pan A.P., 83 let)“.* [12]

„Přestože je pojem kvalita života velmi frekventovaný, a to nejenom v odborných pojednáních, v oblasti jeho konceptualizace a zejména metodologických otázkách zdaleka nenacházíme názorovou shodu. Je to způsobené právě tím, že o kvalitě života se hovoří v různých souvislostech a v různých vědních disciplínách. Jsou to především psychologie, sociologie, kulturní antropologie, ekologie a medicína. Sociologové sledují kvalitu života u různých sociálních skupin a srovnávají ji, a to nejenom v rámci určité populace, ale i mezikulturně, a hledají faktory, které ji nejvíce determinují. Psychologové se zaměřují především na subjektivní pohodu jednotlivců a pokouší se ji pomocí různých metod měřit. Ve zdravotnictví se z hlediska kvality života hodnotí poskytovaná péče či jednotlivé zdravotnické programy.“ [11]

Podle Gurkové [2] je kvalita života relativní kategorií. Může být vyjádřena buď kvalitativními, nebo také kvantitativními indikátory. Zahrnuje také proces

hodnocení, ale nejdříve musíme určit předmět a normu, podle které se bude předmět hodnocení porovnávat.

Nejčastěji se jako objekt hodnocení volí život. Život obsahuje jevy a aktivity člověka. Běžně se pojem kvalita života spojuje s pozitivním významem slova (kvalitní = dobrý), ale správně by se tento pojem měl užívat pro vyjádření pozitivních i negativních jevů.

Měření kvality života slouží k porovnávání životů jednotlivých lidí a klade se zde důraz na to, co je pro každého jednotlivce nejdůležitější.

„Na kvalitu života můžeme nahlížet jak z hlediska subjektivního, tak objektivního. Zatímco objektivní dimenze kvality života odpovídají životním podmínkám daného člověka (zdravotnímu stavu, socioekonomickému statutu apod.), subjektivní stránku tvoří jeho osobní pohoda a životní spokojenost.“ [12]

Podle Engela a Bergsma (Engel, 1988) se tato problematika dělí do 3 různých sfér: makro-rovinu, mezo-rovinu a personální rovinu.

Makro-rovina se zabývá otázkami ohledně kvality života ve velkých společenských celcích (stát, kontinent). Nebo také v politice či ve zdravotnictví. Mezo-rovina zkoumá kvalitu života v malých sociálních skupinách (škola, domov důchodců, nemocnice, zaměstnání). Jedná se zde o respekt k morální hodnotě života člověka, o vztahy mezi lidmi, o základní potřeby všech členů sociální skupiny. Osobní rovina zkoumá život jednotlivce. V této úrovni si každý sám hodnotí kvalitu svého vlastního života. Připadají sem také představy, pojetí, naděje, očekávání a přesvědčení daného člověka.

Kvalita života je v dnešní době chápána jako souznění několika faktorů, jako například sociálních, ekonomických a zdravotních. V některých zdrojích je uvedeno, že kvalita života vychází z Maslowovy teorie potřeb. [24]

4.2.1 Holistický dynamický model kvality života

V roce 2007 byl představen *holistický dynamický model kvality života*, do kterého patří 4 základní části:

- kontext a zázemí;
- prostředí;
- osobnostní charakteristiky;
- zpracování informací a regulace.

V dnešní době je nejdůležitější poslední část, která určuje to, jak každý jedinec pochopí význam slov kvalita života. V tomto modelu je poukázáno na to, jak individuální a rozdílné je chápání tohoto pojmu.

4.2.2 Kováčův model kvality života

Podle Kováče [25] obsahuje model kvality života 3 úrovně, které jsou podobné Maslowově teorii potřeb, kdy každá z těchto úrovní obsahu velké množství podmínek, což je vidět na Obrázku 1.

SMYSL ŽIVOTA		
	bezproblémové stárnutí	
	úroveň kultivace osobnosti	
	společenské uznání	
	podpora závislým	
	podpora života	
	univerzální altruismus	
AXIOLOGICKÉ STYLY (dionýsovský, apollonský), ŽIVOTNÍ S. (celibát, workoholismus), IDEOVÉ S. (dogmatismus, liberalismus), KOGNITIVNÍ STYLY	pevné zdraví prožívání životní spokojenosti uspokojivé sociální prostředí úroveň společenského vývoje přátelské prostředí úroveň znalostí a kompetencí	VÁŠNĚ (sexuální, hráčská, ...), KONÍČKY (sport, tvořivost), ZÁJMY (o věci, lidi, ideje)
	dobry fyzický stav	
	normální psychický stav	
	vyrůstání ve funkční rodině	
	odpovídající materiálně-sociální zabezpečení	
	život chránící životní prostředí	
	získání schopností a návyků pro přežití	

Obrázek 1: Kováčův model kvality života [17]

4.2.3 Model čtyř kvalit života

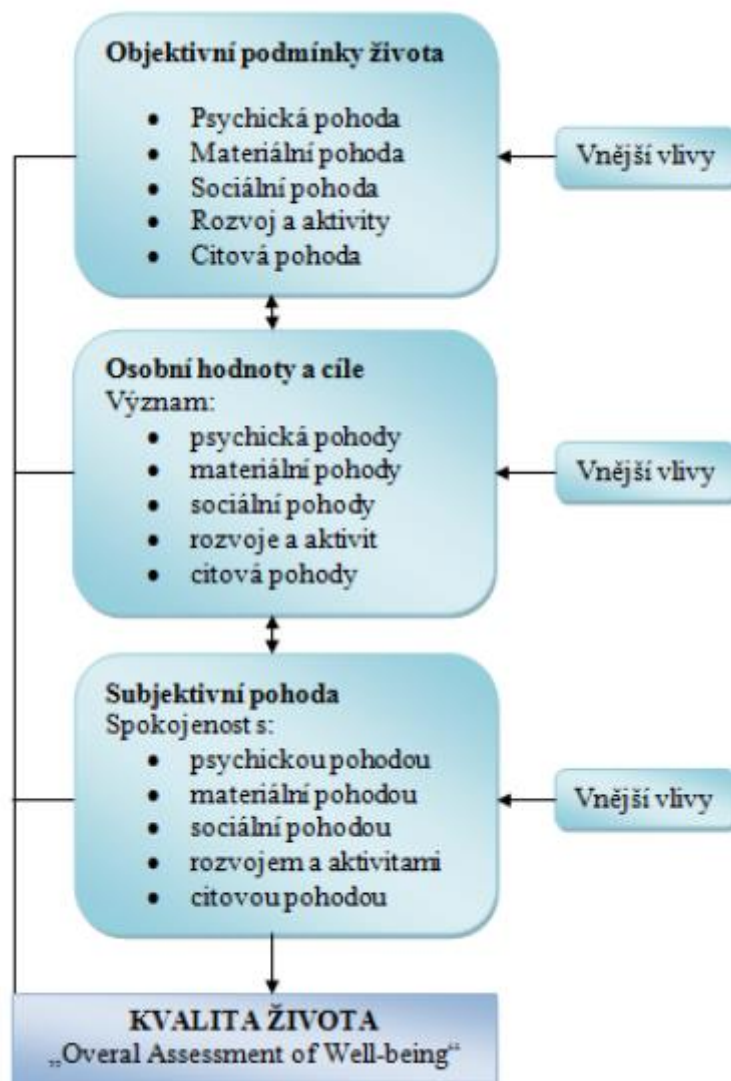
„Tento model oproti jiným zohledňuje i takové faktory, jako jsou výchozí životní šance, to znamená odlišné startovní pozice, různé vnější a vnitřní předpoklady pro prožití individuálního života. Tyto faktory jsou nazvány vhodnost prostředí a životaschopnost jedince. Oproti jiným modelům také tato představa uvažuje v dimenzích užitečnosti života jednotlivce z hlediska určité komunity, společnosti či celého lidstva a z hlediska hodnot a názorů tímto jednotlivcem zastávaných. Jako poslední část daný model zahrnuje i vlastní hodnocení života, to znamená oblast, kterou právě v posledním období řada vědních oborů sleduje jako subjektivní kvalitu života.“ [4]

ČTYŘI KVALITY ŽIVOTA	VNĚJŠÍ KVALITY CHARAKTERISTIKY PROSTŘEDÍ VČ. SPOLEČNOSTI	VNITŘNÍ KVALITY CHARAKTERISTIKY INDIVIDUA
PŘEDPOKLADY Životní šance	VHODNOST PROSTŘEDÍ Životní prostředí, sociální kapitál, prosperita, životní úroveň (zahrnuje ekologické, sociální, ekonomické a kulturní podmínky, které studuje ekologie, architektura, sociologie a sociálně-politické vědy)	ŽIVOTASCHOPNOST JEDINCE Psychický kapitál, adaptivní potenciál, zdraví, způsobilost (představuje fyzické a duševní zdraví, znalosti, schopnosti a umění života a je předmětem zájmu lékařství, psychologie a pedagogiky vč. tělovýchovy a poradenství v oblasti životního stylu)
VÝSLEDKY Životní výsledky	UŽITEČNOST ŽIVOTA Vyšší hodnoty než přežití, transcendentální koncepce (zahrnuje vnější užitečnost člověka pro jeho blízké okolí, pro společnost a lidstvo a jeho vnitřní cenu v termínech morálního vývoje, morální dokonalosti a je tradičně předmětem zájmu filozofie)	VLASTNÍ HODNOCENÍ ŽIVOTA Subjektivní pohoda, spokojenost, štěstí, pocit smysluplnosti (představuje pojetí KŽ, které je široce aplikováno ve vědách o člověku, v medicíně a vytváří vlastní metodolog. postupy, zahrnuje hodnocení spokojenosti s jednotlivými životními oblastmi, hodnocení převažující nálady a celkové spokojenosti se životem)

Obrázek 2: Model čtyř kvalit života [17]

4.2.4 Model Felce a Perryho

Na Obrázku 3 můžeme vidět detailní strukturu modelu Felce a Perryho, kteří rozdělují kvalitu života do třech základních částí – subjektivní pohoda, osobní hodnoty a cíle a objektivní podmínky života.

Obrázek 3: Model Felce a Perryho [17]

4.2.5 Kvalita života v kontextu všedního dne

Informace v následujícím textu byly převzaty z [11].

Pojem kvalita života je vyjadřován několika pojmy, a to konkrétně aktivitou, otevřeností, propojeností, autonomií, harmonií, růstem, řádem, city, kořený, trvání a morální hodnoty. Mezi těmito pojmy musí být určitá harmonie a rovnováha.

Kvalita života je dlouhodobá, postupně vytvářející se a v některých případech i nedosažitelná. U každého je kvalita života chápána odlišně – dle výchovy a sociokulturních zvyků.

Spojení kvalita života slouží také vědě, nejen prostým lidem k hodnocení svého života. Proto nevíme, zda je pojem správně vykládá laicky a zda se ve vědeckém světě jeho chápání neliší.

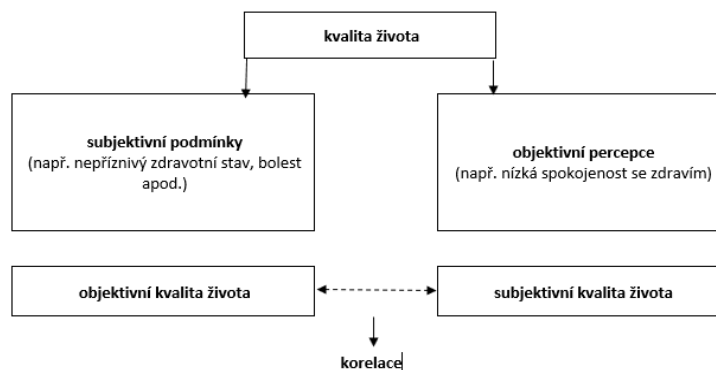
Pro úspěch – vyšší kvalitu života – se předpokládá být lepším, snadno se přizpůsobit změně a netrvat příliš na svých požadavcích.

Jako klíčová slova v kvalitě života můžeme zvolit například rodinu, vztahy s přáteli, zdraví, aktivita, zájmy. U většiny lidí je však na prvním místě rodina a vztahy s ostatními lidmi, poté následuje zdraví. Nemusí to být 100 % zdraví, ale alespoň takové, aby to pro dotyčného byl kvalitní život.

4.2.6 Objektivní a subjektivní kvalita života

Informace převzaty z [2].

Do objektivní kvality života můžeme zařadit materiální a sociální stránku a fyzické zdraví. Subjektivní kvalita života je zaměřena na pohodu a spokojenost v životě, dále také na cíle, zájmy a hodnoty každého jedince.

Obrázek 4: Objektivní a subjektivní kvalita života [2]

4.3 Kvalita života a další aspekty

4.3.1 Kvalita života a zdraví

Informace v této kapitole byly převzaty z [3].

Zdraví je jednou z nedílných součástí lidského plnohodnotného života. Většinou zaujímá horní příčky na hodnotovém žebříčku. Většinou je bráno jako samozřejmost. Nejen tělesným (fyzickým) ale také psychickým zdravím můžeme ovlivňovat naši kvalitu života, a to hlavně z pohledu soběstačnosti a nezávislosti na ostatních.

Hranice mezi zdravím a nemocí je ovlivněna i zdravotními predispozicemi jedince – sociální, psychologické a biologické. Z toho vyplývá, že tyto dva pojmy můžeme chápat více významy s ohledem na okolní prostředí.

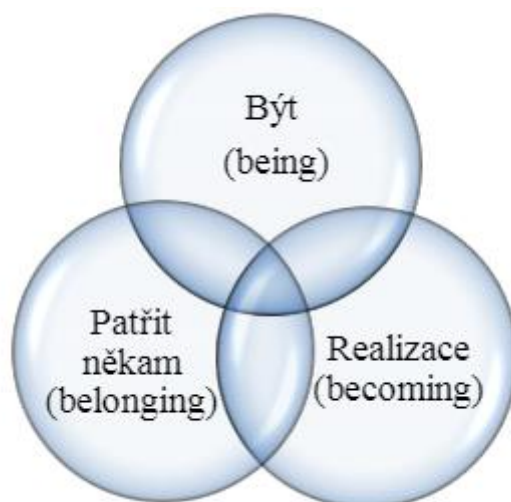
„Zdravotní stav, resp. stav zdraví, je dnes chápán jako metasystém obsahující vzájemně těsně propojené systémy fyzické, psychické a sociální, v němž záleží na tom, jak osoba, sociální skupina vnímá a interpretuje zdraví a nemoc, jak reaguje na představy o lidském těle a jeho fungování.“ [3]

Zdraví můžeme definovat jako *„dynamická rovnováha organismu ve vztahu k endogenním a exogenním podmínkám, která zajišťuje jeho optimální fungování“*.

Je to stav pohody, a to jak duševní, tak sociální a tělesné.

Mezi narušení zdraví a uvedení do nepohody, která ovlivňuje kvalitu života, můžeme zařadit únavu, různé bolesti, poruchy spánku nebo příjmu potravy a nesoustředěnost.

Centrum pro podporu zdraví při Univerzitě Toronto v Kanadě vyvinul model, ve kterém jsou zahrnuty 3 základní domény a k tomu 9 dílčích (Obrázek 2). Každý jedinec v tomto modelu zjistí, jaký význam pro něj každá doména má a jak tuto dílčí část ve svém životě naplňuje. V tomto modelu je kladen velký důraz na možnosti, příležitosti a omezení, které člověk v životě má. [14]

Obrázek 5: Struktura modelu kvality života vytvořeného Centrem pro podporu zdraví [17]

Tabulka 1: Model kvality života [14]

BÝT (BEING) – osobní charakteristiky člověka	
Fyzické bytí	Zdraví, hygiena, výživa, pohyb, odívání, celkový vzhled
Psychologické bytí	Psychologické zdraví, vnímání, cítění, sebeúcta, sebekontrola
Spirituální bytí	Osobní hodnoty, přesvědčení, víra
PATŘIT NĚKAM (BELONGING) – spojení s konkrétním prostředím	
Fyzické napojení	Domov, škola, pracoviště, sousedství, komunita
Sociální napojení	Rodina, přátelé, spolupracovníci, sousedé (užší napojení)
Komunitní napojení	Pracovní příležitosti, odpovídající finanční příjmy, zdravotní a sociální služby, vzdělávací, rekreační možnosti a příležitosti, společenské aktivity (širší napojení)
REALIZOVAT SE (BECOMING) – dosahování osobních cílů; naděje a aspirace	
Praktická realizace	Domácí aktivity, placená práce, školní a zájmové aktivity, péče o zdraví, sociální začleňování
Volnočasové realizace	Relaxační aktivity podporující redukci stresu
Růstová realizace	Aktivity podporující zachování a rozvoj znalostí a dovedností, adaptace na změny

Zdroj: The quality of life model, University Toronto, Canada:
<http://www.utoronto.ca/qol/concepts.htm>

4.3.2 Další aspekty

Kvalita života a subjektivní pohoda

Podle Gurkové [2] je pohoda komplexní pojem, který zahrnuje tělesnou, psychospirituální a sociální část života. U nás se pojem pohoda používá spíše pro duševní pohodu, nikoliv pro tělesnou pohodu, pro tu se používá například wellness.

„V současnosti je výzkum pohody v psychologii zaměřený na dva hlavní přístupy – na štěstí, životní spokojenost a zažívání pozitivních emocí a na vývoj lidského potenciálu.“ [2]

Pohoda neboli well-being se dělí na dvě různé části – SWB (subjective well – being) a PWB (psychological well-being).

Podle Gurkové [2] se kvalita života dělí na dvě části, a to na objektivní a subjektivní. Každá z těchto částí se skládá ze sedmi skupin – zdraví, materiální pohoda, pracovní aktivity, emocionální pohoda, sociální (rodinné) vztahy, bezpečnost. Životní spokojenost je vytvořena jak kvalitou života, tak SWB.

Autenticita a kvalita života

Důraz na autenticitu lze dohledat až u počátků evropské tradice a kultury, ovšem pokaždé se objevil v trochu jiné podobě. Vznikaly různé výklady tohoto pojmu, ale asi nejvýstižnější je od Sapfo „Bud' sám sebou!“.

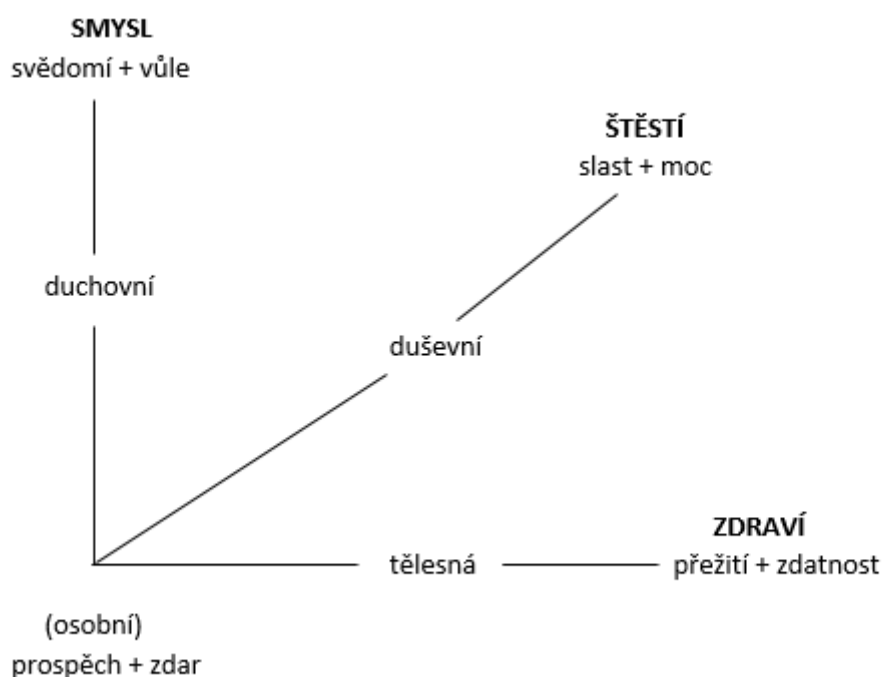
Edmund Husserl tvrdí, že kvalita se může i při zcela totožném intencionálním motivu výrazně lišit. Například velké procento lidí si ve svém pomyslném žebříčku staví na vrchní příčku rodinu. U některých jedinců je rodina spojena s jistotou, láskou, zábavou a potěšením, někteří lidé to mají spojené s povinností, dluhem, úkolem nebo například nutností. Obě skupiny lidí do testu zahrnou stejnou odpověď, ale ve skutečnosti jsou mezi nimi hluboké rozdíly.

„Já' neboli moje osoba se utváří podle situací v průběhu života. Takto utvářený člověk je utvářený procedurálně. Osoba, která je vytvářena substanciálně, má vytvořený jakýsi model, vzor, dle kterého se chová, nebo se nechá strhnout člověkem s určitou autoritou, názorem nebo některou vlastností, na kterou byla zvyklá. Každý z nás by si měl vytvářet své „já' a měl by za sebe nést zodpovědnost. Procedurálně utvářená osoba by neměla ignorovat své chyby, měla by je přiznat, aby za ně mohla nést následky a poučit se z nich a pro příště udělat danou věc jinak, lépe. [11]

Životní smysl a kvalita života

Podle Payneho [11] je životní smysl neboli smysl v životě pojem používaný v lékařství, psychologii a také v psychoterapii. Naplnění onoho životního smyslu

je rozděleno do dvou částí. Nejdříve musíme poznat nebo určit hodnotu, kterou chceme mít za cíl, kterou chceme vylepšit, nebo v ní něco dokázat. Poté musíme vykonávat takové činy, které povedou k tomu, že to nebude pouze sen, ale že se ze snu stane realita.

Obrázek 6: Životní kvality a kvalitní život [10]

Zdraví je jeden ze tří pojmů, kterým zjišťujeme kvalitu života. Je to zdraví fyzické neboli tělesné, které nám určuje ideální normu zdatnosti vhodnou pro přežití.

Štěstí je zdraví duševní a je určeno všemi znaky, kdy cítíme z něčeho slast, nebo máme tu moc něco dokázat.

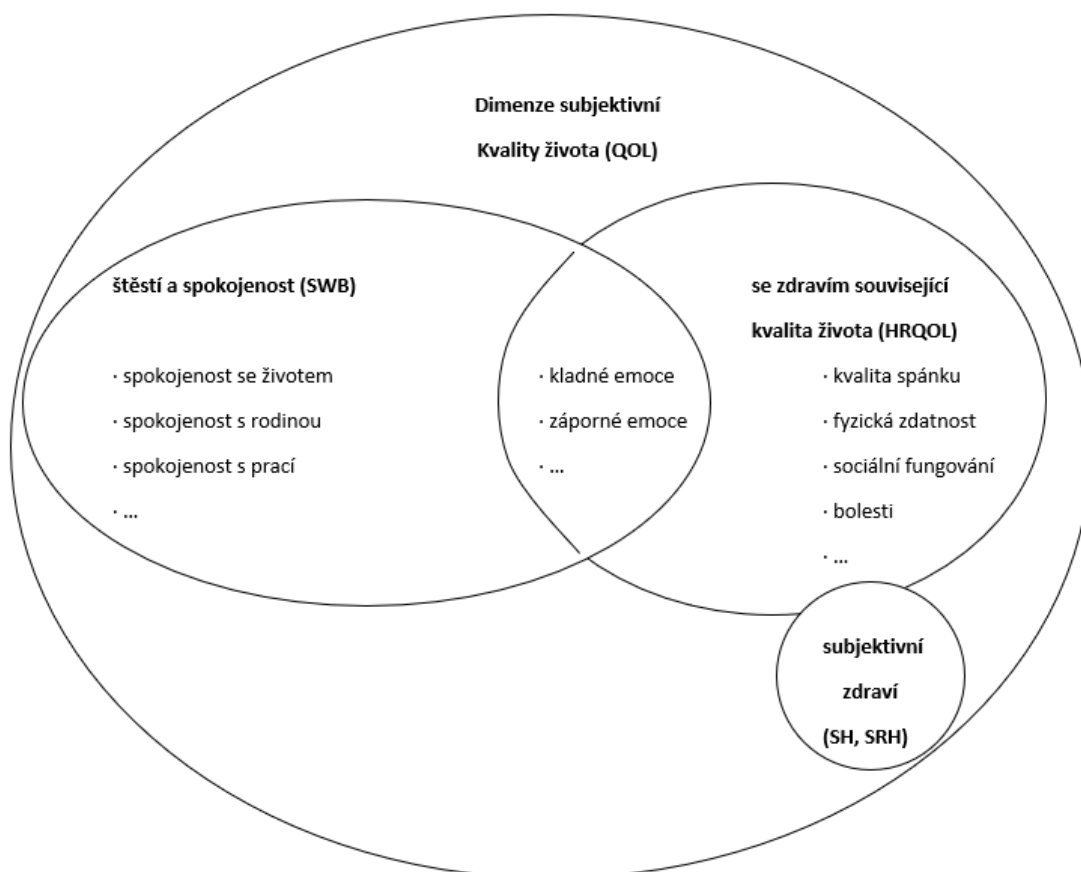
A jako poslední je smysl, což je zdraví duchovní neboli existencionální a je to onen zmiňovaný smysl života. Poskytuje nám ho svědomí a vůle, které se odrážejí v určitých přítomných situacích.

„Nezbytnou podmínkou pro to, aby člověk žil, prožíval a jednal s pocitem smysluplnosti, je mít něco, pro co stojí za to žít’ (...) Dále musí být člověk dostatečně svobodný v uskutečňování zvolených, smysl dávajících hodnot ve světě, aby tak mohl

činit s vědomím své odpovědnosti za to. Praktický vůdce člověka v těchto věcech je odedávna znám jako jeho svědomí.“ [11]

Věk, pohlaví a kvalita života

V otázce rozdílnosti věku a pohlaví v kvalitě života hraje největší roli štěstí a spokojenost konkrétního jedince a také jeho subjektivní zdraví. To, jak spolu tyto dvě části závisí, si ukážeme na následujícím obrázku. [11]

Obrázek 7: Souvislost mezi hlavními dimenzemi subjektivního života [11]

Životní události a kvalita života

Informace v této kapitole jsou převzaty z [11].

Změny v životě člověka, ať už velké nebo malé, můžeme pojmenovat jako životní události. Tyto události mění a určují směr života. Každá událost mění jedince v jeho jádru, ovlivňuje jeho psychický stav a vztahy s ostatními. Každý člověk na životní události reaguje jinak a zvládá je v jiném tempu – vyrovnává se se nimi buď rychle, nebo pomaleji. Jsou to například reakce na stres, na ztrátu blízkého

člověka, změnu zdravotního stavu, krize v životě (rodina, finance, pracovní příležitosti).

Člověk může na životní událost reagovat pozitivně, ale také negativně, a to má velký vliv na to, jak stresující to pro něj bude. Čím více máme tyto události pod kontrolou a jsme s nimi smířeni, tím méně to pro nás bude stresující. Zvládnutí životních situací (coping) souvisí s osobností daného jedince, s jeho vrozenými vlastnostmi, ale také s vlastnostmi získanými při zvládnutí různých stresových situací (coping resources).

Nedostatek sebevědomí a nepřítomnost intimních vztahů může při životních situacích vést k beznaději, a dokonce i k depresím. Takovým stavům může velmi pomoci podpora od okolí.

Každou osobnost velmi ovlivňuje i jeho postavení ve společnosti. Čím výše je postavený, tím menšímu počtu negativních událostí je vystaven. Nižší vrstvy většinou bojují s nedostatkem peněz, a proto jsou dlouhodobě vystaveny stresovému faktoru.

Jakýkoliv úspěch v životě člověka podvědomě zvyšuje to, jak je odolný proti stresu. Životní události mění kvalitu života jak aktuální, tak dlouhodobou. Aktuální ovlivňování obnáší změnu nálad, strach, úzkost, poruchy spánku, nesoustředěnost a celkový neklid. Dlouhodobě mohou ovlivnit plnění životních cílů, zpochybnění smyslu života, samostatný rozvoj jedince.

Změny v kvalitě života ovlivněné životními událostmi:

- Změna pohledu na život;
- Změna hodnot v životě;
- Změna priorit, životních cílů a celkového smyslu života;
- Změna a celkové zpomalení ve vývoji, popřípadě úplné zastavení vývoje, ztráta motivace k dalším pokrokům;
- Změna zdravotního stavu, která může vést až k vážnému ohrožení života.

Frekvence životních událostí:

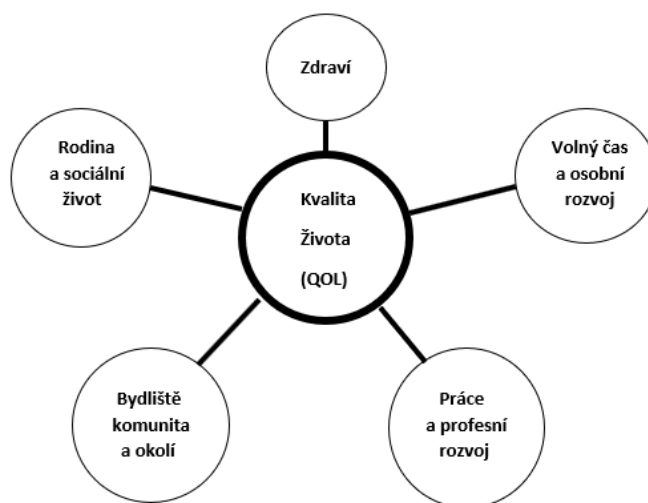
- největší počet životních událostí se vyskytuje v produktivním věku. Počet událostí klesá se vzrůstajícím věkem;
- u mužů i u žen se vyskytuje zhruba stejný počet;
- častěji jsou zaznamenávány události z poslední doby;
- osoby s větším počtem životních událostí většinou prožili více pádů na dno.

Celkově můžeme říci, že kvalitnější život mají lidé, kteří prožili menší množství negativních životních událostí jako například nedostatek financí, nemoc, smrt v rodině, záznamy v trestním rejstříku, změny zaměstnání, rozvod. Pozitivní zásah do kvality života u většiny lidí znamená přestěhování nebo zlepšení finančního statusu.

4.4 Hodnoty ovlivňující kvalitu života

Podle Gurkové [2] hodnoty v psychologii znamenají nástroje na posuzování kvality života. Největší význam je kladen na souznění mezi objektivními a subjektivními ukazateli.

Na Obrázku 8 můžeme vidět 5 základních hodnot, které jsou pevně dané a pouze se u nich monitoruje změna. Tento způsob je zjednodušený a je využíván hlavně pro praktické použití u osob, kteří pracují s lidskými zdroji.

Obrázek 8: Model kvality života [2]

4.5 Faktory ovlivňující kvalitu života

Informace v této kapitole jsou převzaty z [17].

Kvalita života je ovlivňována řadou faktorů. Podle WHO (World Health Organization) můžeme tyto faktory rozdělit do šesti základních skupin:

- fyzický stav;
- prožívání neboli psychický stav;
- nezávislost;
- sociální vztahy;
- prostředí;
- spiritualita neboli víra.

Součástí fyzického stavu je bolest, kterou člověk prožívá, energie, únava, elán, s jakým provádí každodenní úkoly, způsob, jakým člověk využívá volný čas. V neposlední řadě je to způsob, jakým člověk dokáže relaxovat, dopřávat si spánek a uvolnit se.

Prožívání v kvalitě života zahrnuje pozitivní psychický stav, radost, spokojenost, štěstí, naději, ale také negativní myšlenky, zoufalství a smutek. Je ovlivněno sebedůvěrou, učením a přemýšlením.

Nezávislost můžeme rozdělit na tři podskupiny. První je pohyblivost, kdy se jedná o samostatnost při přesunu z místa A do místa B, a to ať už doma, na pracovišti, nebo venku v přírodě. Druhou podskupinou je schopnost provádění každodenních činností jako například sebeobsluha. Poslední podskupinou je závislost na lécích a léčebných procedurách. Tato závislost může mít pozitivní (zlepšení zdravotního stavu díky lékům), ale i negativní (od závislosti na lécích k drogám) vliv na kvalitu života.

Sociální vztahy zajišťují nejen emoční, ale i fyzické pocity. Jsou zde obsaženy vztahy v rodině, s přáteli, ale také milostné vztahy. Od sociálních vztahů se očekává sociální zajištění, schopnost vzájemné pomoci a podpory.

Prostředí znamená zázemí, ve kterém člověk žije. Zázemí je pro kvalitu života důležité a velmi ji ovlivňuje. Prostředí, ve kterém člověk žije, utváří jeho osobnost a nutí ho zamýšlet se i nad finanční stránkou. Protože bez dostatečného množství

financí si člověk nemůže dovolit komfort a pohodlí, na které je zvyklý, a musí svůj život uzpůsobit ne vždy tak, jak mu vyhovuje, a proto je jeho kvalita života ovlivněna. Prostředí ovlivňuje také volný čas jedince, a to z hlediska možností trávené volného času, vnějších podmínek prostředí (ve městech je horší kvalita čistoty ovzduší než mimo město).

Náboženství je pro určitou skupinu osob nezbytná součást života, která jim dodává pozitivní myšlení, pocit bezpečí, smysl života, nové cíle v životě a v těžkých chvílích i sílu do dalšího boje.

4.6 Přístupy k měření kvality života

Kvalita života se dá měřit několika způsoby. K měření je možné použít tištěné dotazníky internetové dotazníky a hodnotící škály.

4.6.1 Validita a reliabilita nástrojů kvality života

Informace jsou převzaty z [2].

Validita

Validita ukazuje rozmezí, ve kterém se kvalita života měří a co je měřeno. Je několik druhů validity:

- **Obsahová validita**
 - posuzuje do jaké míry souhlasí obsah se zkoumanou oblastí
 - nejčastěji se na ni používají posudky expertů
 - otázka: „Jsou jednotlivé složky nástroje adekvátní a reprezentativní pro daný koncept?“
- **Konstruktová validita**
 - posuzuje, jestli je nástroj vhodný pro zkoumání
 - zjišťuje se testováním hypotéz
 - otázka: „Je zkoumaný konstrukt daným nástrojem měřený adekvátně?“

- Kritériová validita
 - posuzuje, zda je nástroj v nějakém vztahu k dalším nástrojům na zjišťování kvality života
 - vyjadřuje podobnost s výsledkem tohoto měření a některého již ověřeného svědectví
 - otázka: „Má měření nějaký vztah k jiným měřením stejného konceptu nebo fenoménu?“
- Predikční validita
 - posuzuje, do jaké míry je možná shoda výsledku s chováním dotazované osoby
 - zabývá se tím, jak výsledky dokážou předpovídat
 - otázka: „Existuje korelace mezi měřením a dalším budoucím měřením stejného nebo podobného konceptu?“
- Souběžná validita
 - posuzuje, na kolik se hodnotí aktuální stav
 - porovnává se s výsledky zjištěnými jiným kritériem
 - otázka: „Existuje korelace mezi dvěma měřeními toho samého konceptu ve stejném čase?“

Reliabilita

Reliabilitou ukazujeme, jestli daný nástroj funguje stejně při opakovaném měření. Koeficient reliability ukazuje stupeň shody se skutečností. Mezi základní aspekty reliability patří:

- stabilita nástroje – ukazuje na kolik jsou výsledky stejné při opakovaných měřeních s odstupem času;
- vnitřní konzistence – zajišťuje, aby všechny části nástroje měly stejný koncept;
- ekvivalence, rovnocennost.

4.6.2 SEIQoL

Způsob a dotazník ke zjišťování kvality života dle metody SEIQoL (Schedule for the Evaluation of Individual Quality of Life) jsem čerpala z [9].

Kvalita života zjišťována metodou SEIQoL je chápána jako individuální. Ke každému dotazovanému se přistupuje subjektivně, to znamená, že každý z nás má za své jiné hodnoty, které musíme respektovat. Tyto hodnoty si každý volí zcela svobodně, bez ovlivnění ostatními a mohou se v průběhu života měnit.

Dotazování probíhá formou rozhovoru s danou osobou. Rozhovor není zcela volný, ale v rámci možností strukturovaný, zahrnuje pouze nejdůležitější aspekty kvality života.

Kromě zjišťování pěti životních cílů (podnětů k životu) v dotazníku také zjišťujeme důležitost každého cíle v našem životě a jeho naplnění.

Životní cíl je jeden z nejdůležitějších pojmů v metodě SEIQoL. Nejde pouze o životní cíle, ale také o životní úkoly neboli to, o co nám v životě nejvíce jde a čeho chceme dosáhnout.

Příklady životních cílů:

- Rodina – ať už rodina kterou máme od narození (matka, otec, sourozenci), nebo rodina získaná (manžel, děti);
- Zdraví – tělesné zdraví, nemoc, zlepšování kondice;
- Duševní pohoda – psychická pohoda, minimum stresu, dobrá nálada;
- Vztahy mezi lidmi – přátelství, mít člověka, kterému můžeme důvěřovat a svěřit se mu;
- Práce na sobě – sebevzdělání, studium další školy, seberozvoj;
- Sport – pohyb, běh, turistika, tanec;
- Koníčky – záliby každého jednotlivce (malování, zahradničení, jezdeckví);
- Domácí mazlíčci – pes, kočka, kůň,

Nejprve se dotazovaného ptáme pouze na 5 konkrétních cílů, nechceme jen konkrétní vyjmenování 5 cílů, ale požadujeme rozvinout, proč jsou pro nás tyto cíle důležité a proč patří na vrchol žebříčku.

Poté dotazovaný v hlavě ohodnotí, jak moc je pro něj cíl důležitý, a ohodnotí ho čísly od 1 do 100, ale součet u všech pěti cílů nesmí překročit 100.

Poté nás zajímá míra uspokojení s daným cílem. V tomto bodě dotazování může každý dotazovaný procentuálně vyjádřit, jak je s těmito cíli spokojený (0 % znamená nespokojený, 100 % úplně spokojený).

A nakonec od dotazovaného požadujeme, aby na číselné ose zaškrtnul, na kolik procent je celkově spokojený se svým životem.

Obrázek 9: Jednotlivé kroky SEIQoL [2]

4.6.3 APACHE II

Metoda APACHE II (Acute Physiological and Chronic Health Evaluation System – Hodnoticí systém akutního a chronicky změněného zdravotního stavu) je metoda, kterou zkoumáme celkový stav pacienta. Díky tomu můžeme změřit vážnost onemocnění. Vážnost nemoci je dána kvantitativní odchylkou dosavadního stavu od normálního stavu pacienta. Výsledek je vyobrazen pouze jedním číslem a ukazuje, jak neobvyklý je stav pacienta. Výsledky zdravotního stavu pacienta se hodnotí na stupnici od 0 do 71 bodů a čím vyšší číslo, tím je pravděpodobnější úmrtí pacienta. [11, 16]

4.6.4 Symbolické vyjádření kvality života

Tato metoda se opět využívá k hodnocení situace pacientů. Obvykle se jedná o činnosti, které pacient vykonává samostatně a které může posoudit pečovatel.

Jedná se především o to, zda je pacient schopný vykonávat činnosti osobní potřeby nebo například komunikovat. Hodnocení se zobrazuje názorně pomocí křížků, čím více křížků, tím horší stav. Projeví se takto kvalita života, protože pacient, který je dostatečně soběstačný, má vyšší kvalitu života než ležící pacient, který si nedokáže dojít ani na toaletu. [16]

Tabulka 2: Symbolické vyjádření kvality života pacienta [16]

+	Pacient je po fyzické stránce v pořádku, obslouží se sám, dobře se s ním komunikuje i kooperuje, má realistický postoj.
++	Pacient není psychicky zcela v pořádku (je vzrušen nebo v depresi), při některých úkonech sebeobsluhy potřebuje asistenci, jeho vztahy k dalším pacientům není nejlepší.
+++	Pacient není zcela soběstačný, při sebeobsluze potřebuje pomoc, komunikace není dobrá, styk s rodinou a přáteli zjevně není příliš funkční.
++++	Pacient je v sebeobsluze zcela odkázán na druhé lidi, Nemá příliš představu o tom, co se okolo něj děje.

4.6.5 Stupnice spokojenosti se životem

„Metoda SWLS (*The Satisfaction with Life Scale*) je velmi obecná metoda, která se zabývá spokojeností se životem jako celkem. Při hodnocení se používá dotazník s pěti tvrzeními, se kterými má dotazovaný vyjádřit míru souhlasu. Míra souhlasu se znázorňuje na sedmibodové stupnici (1 – minimum souhlasu, 7 – maximum souhlasu).“ [16]

Zkoumání stupnice spokojenosti se životem bylo vytvořeno vědci Dienerem, Emmonsem, Larsenem a Griffinem a bylo poprvé publikováno v roce 1985. Je to jednoduchý způsob, kterým můžeme posoudit jedincovu spokojenost se životem, a to pouze s použitím 5 tvrzení, které jedinec ohodnotí dle svého pocitu. Dotazník se skládá z kognitivní a emoční složky. Je navržen tak, že neurčuje spokojenost v jednotlivých částech života, ale ukazuje celkovou spokojenost se životem. Díky hodnocení od 1 do 7 může v hodnocení vzniknout celkem 7 skupin spokojenosti. A to velmi spokojený (23-35 bodů), spokojený (26-30 bodů), mírně spokojený (20-25 bodů), neutrální (20 bodů), mírně nespokojený (15-19 bodů), nespokojený (10-14 bodů), extrémně nespokojený (5-9 bodů). Jedinec, který

má skóre dosahující do skupiny „velmi spokojený“, má rád svůj život, cítí se velmi dobře a s každým problémem, který u něj vznikne, si dokáže poradit a je to pouze dočasná fáze. Jedinec, který se ocitne v „neutrální“ skupině, není ani spokojen, ale ani nespokojen a nepřemýšlí, co vše by ve svém životě mohl vylepšit, aby se cítil lépe, a vyhovuje mu pocit, který má teď. Jedinec, který je „velmi nespokojený“, může být v této fázi pouze dočasně, například z důvodu náhlé změny v rodině (úmrť, rozvod a podobně) a časem se jeho skóre může vylepšit. Ale tento stav také může znamenat nespokojenost ve více oblastech života a pro takového jedince by bylo vhodné se svým životem něco udělat. [23]

4.6.6 MANSA a LSS

Metoda MANSA (Manchester Short Assessment of Quality of Life – Krátký způsob hodnocení kvality života) patří mezi další metody, který můžeme hodnotit kvalitu života. Zabývá se pohledem na svět dotazované osoby, tak jak ho vidí v daný moment. Tato metoda není určena pouze pro zkoumání spokojenosti se životem, ale také na zkoumání toho, jak moc je člověk spokojený v každé dimenzi (zdravotní stav, sociální vztahy, bezpečnost, koníčky).

Součástí metody MANSA je metodika LSS (Life Satisfaction Scale – Škála životního uspokojení). Je to stupnice, kterou měříme výši dané dimenze. Tato stupnice má sedm různých stupňů spokojenosti. [8]

Obrázek 10: LSS – stupnice spokojenosti dle metody MANSA [8]

4.7 Mileniálové a generace Z

V praktické části bakalářské práce bude pozornost zaměřena na studenty vysoké školy, a to od prvního do pátého ročníku studia, takže ve věku 19-25 let. Osoby v tomto věku jsou řazeny do skupiny generace Z a jsou narozeny zhruba v období od roku 1995 do roku 2009. Osoby narozené v roce 2010 a později se řadí do generace Alfa.

Důležité je, že každý zdroj určuje roky pro jednotlivé generace trochu jinak. Jako hlavní v této práci budeme brát data ze serveru Forbes.cz, který řadí osoby narozené v letech 1983-1997 mezi Mileniály a osoby narozené po roce 1998 jako generaci Z.

4.7.1 Mileniálové

Mileniálové se podle data narození řadí do období 1983-1997. Kromě označení mileniálové můžeme tuto generaci znát pod pojmem generace Y. Tato generace je rozšířená po celém světě. Součástí života mileniálů je být online. Jako samozřejmost berou svobodu a možnost cestovat kamkoliv za hranice. Většina osob spadajících do této generace je ekonomicky aktivní, vydělávají hlavně z důvodů užitku.

Mezi hlavní životní hodnoty patří štěstí, spokojenost, dostatek financí, osobní život. Osobní život mají na vyšší pozici než generace před nimi. Zaměstnání berou i jako zábavu, ale nechtějí ji obětovat celý svůj život, proto se dožadují home-office a s ním i flexibilní pracovní dobu. Vytvářejí tím více možností pro zaměstnavatele v tvorbě nových pracovních míst s vhodnými podmínkami pro tuto generaci, ve kterých by pro ně mělo být prioritou zaměstnance motivovat a předávat jim zpětnou vazbu, ať už ve formě pochval, nebo finančních odměn. Vytváření přátelské atmosféry na pracovišti a možnost osobnostního růstu a vzdělání pro zaměstnance by měla být samozřejmostí. Cestování jednoznačně patří do života mileniálů. Tato generace se snaží vycestovávat svépomocí, pouze na doporučení, nikoliv na zprostředkování cestovní agenturou.

Mezi jeden z typických znaků pro generaci Y jsou opožděné znaky dospělosti, které se projevují například pozdějším uzavíráním svazků nebo zakládáním rodiny až ve vyšším věku. [16, 22]

4.7.2 Generace Z

Do generace Z můžeme zařadit osoby narozené po roce 1998. Generace Z jsou mladí dospělí, teenageři, kteří v současné době utvářejí svoji osobnost. Nikdy nezažili dobu, kdy by nemohli být online, tudíž jsou stále spojeni s internetem. Proto se jim také říká internetová generace. Generace Z je prozatím v situaci, kdy žije s rodiči. Z tohoto důvodu neutrácejí své finance za běžné nákupy pro domácnost, ale pouze za věci, které oni sami chtějí. Proto pro ně není důležité zaměstnání, ale povětšinou jim stačují občasná brigády a mohou se plně věnovat studiu. Mezi jejich hlavní životní hodnoty patří především přátelství a vzdělání. Typickým znakem pro internetovou generaci je rychlé a nestálé tempo života. To znamená například různé sdílení myšlenek s blízkými lidmi a rodinou (prostřednictvím internetu a SMS), nebo i s širokým okolím prostřednictvím sociálních sítí. [22]

Většina osob z internetové generace je schopná dělat více věcí zároveň, takzvaný multitasking, což se projevuje například studiem, ke kterému mají někdy i několik brigád a několik koníčků, a vše se snaží dělat naplno. Díky tomu je tato generace považována za nestálou, protože je ochotna vše rychle změnit. Například pracovní místo, když zjistí lepší pracovní nabídku, nemá problém dát výpověď a přijmout nové pracovní místo s lepšími podmínkami.

5 Praktická část

5.1 Průběh dotazování

Metodou pro výzkum byl dotazník SEIQoL. Výzkum byl zaměřen primárně na kvalitu, takže probíhal pomocí formy rozhovoru s jednotlivými respondenty. Dotazník je uveden v Příloze 1. Instrukce k tomuto dotazníku jsem zadávala ústně, proto v dotazníku není uveden žádný postup, podle kterého by se respondenti měli držet.

Rozhovor probíhal podle Křivohlavého. V první fázi respondenti vyplnili 5 životních témat, která jsou pro ně důležitá. Vyplnit je prozatím měli pouze heslovitě, nic nerozvádět. Jako další do levého sloupce rozdělili 100 % tak, jak je pro ně které téma důležité. Do pravého sloupce respondent ohodnotil každé téma zvlášť. To znamená, že každému tématu mohl dát 0–100 %, a to podle toho, jak je v daném tématu spokojený. V další fázi dotazování respondent nahlížel na svůj život celkově, nikoli po tématech a musel na ose označit, na kolik procent je se svým životem spokojený. Tím se zjistila míra spokojenosti se životem dotazovaného. V další části bylo už dotazování složitější, každý respondent se musel nad všemi tématy zamyslet a napsat, proč zrovna toto téma je pro něj důležité. Ve chvíli, kdy se respondent zamyslel, proč je těchto 5 témat pro něho důležitých, musel se ještě také zamyslet nad tím, proč v pravém sloupečku nenapsal 100 %, neboli určit, co mu v každém tématu chybí a proč není úplně spokojený. Data z dotazníku se následně vyhodnocovala tak, že u každého tématu se důležitost (levý sloupec) vynásobila se spokojeností (pravý sloupec). Všechny hodnoty se sečetly a vydělily číslem 100, aby se zjistila procentuální hodnota. Tímto způsobem byla zjištěna celková kvalita života (QL). A pro zjištění celkové míry spokojenosti se spokojenost s každým tématem (pravý sloupec) sečetla a následně vydělila 5.

5.2 Zkoumaný vzorek respondentů

Celkem jsem vedla rozhovor se 40 lidmi. Z každého oboru (informační management, aplikovaná informatika, finanční management, management cestovního ruchu) jsem si vybrala 10 respondentů. Podmínkou pro další výzkum bylo, aby minimálně

10 respondentů bylo z 1. ročníku a 10 z 5. ročníku (2.ročníku magisterského navazujícího). Zbytek respondentů byl vybrán nezávisle na ročnících a věku.

*Ročník * Obor Crosstabulation*

Count

		Obor				Total
		AI	FM	IM	MCR	
Ročník	1	0	3	5	2	10
	2	0	3	0	3	6
	3	8	2	0	0	10
	4	0	1	1	2	4
	5	2	1	4	3	10
Total		10	10	10	10	40

Obrázek 11: Popis vzorku – rozdělení dle oborů a ročníků studia [Vlastní zpracování]

Věk

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	20	5	12,5	12,5	12,5
	21	10	25,0	25,0	37,5
	22	7	17,5	17,5	55,0
	23	9	22,5	22,5	77,5
	24	6	15,0	15,0	92,5
	25	3	7,5	7,5	100,0
Total		40	100,0	100,0	

Obrázek 12: Popis vzorku – rozdělení dle věku [Vlastní zpracování]

5.3 Hypotézy a statistická analýza

V této práci byla stanovena 4 tvrzení, které budou dokazována v kapitole výsledky. Ke statistickému zpracování byl zvolen statistický software IBM SPSS Statistics.

- 1. Tvrzení:** Mezi 1. a 5. ročníkem je rozdíl v kvalitě života.

H0: Kvalita života je stejná u studentů obou ročníků.

H1: Kvalita života je u studentů 5. ročníku vyšší.

Testováno pomocí Mann-Whitney U Testu pro nezávislé výběry.

- 2. Tvrzení:** Respondenti mají nižší kvalitu života (vypočítaná ze zadaných údajů) než míru spokojenosti (zvolená respondentem).

H0: Respondenti mají nižší kvalitu života.

H1: Respondenti mají vyšší kvalitu života.

Testováno pomocí Wilcoxonova znaménkového testu pořadí pro párové proměnné.

- 3. Tvrzení:** Respondenti oborů obsahující informatiku (aplikovaná informatika, informační management) mají vyšší kvalitu života než obory bez informatiky (management cestovního ruchu, finanční management.).

H0: Obory obsahující IT mají stejnou kvalitu života.

H1: Obory obsahující IT mají rozdílnou kvalitu života.

Testováno pomocí Kruskal-Walisova testu pro nezávislé výběry.

- 4. Tvrzení:** Žebříček zastoupení témat ovlivňujících kvalitu života.

H0: Nejčastěji zastoupené téma je rodina.

H1: Nejčastěji zastoupené téma je jiné než rodina.

5.4 Výsledky

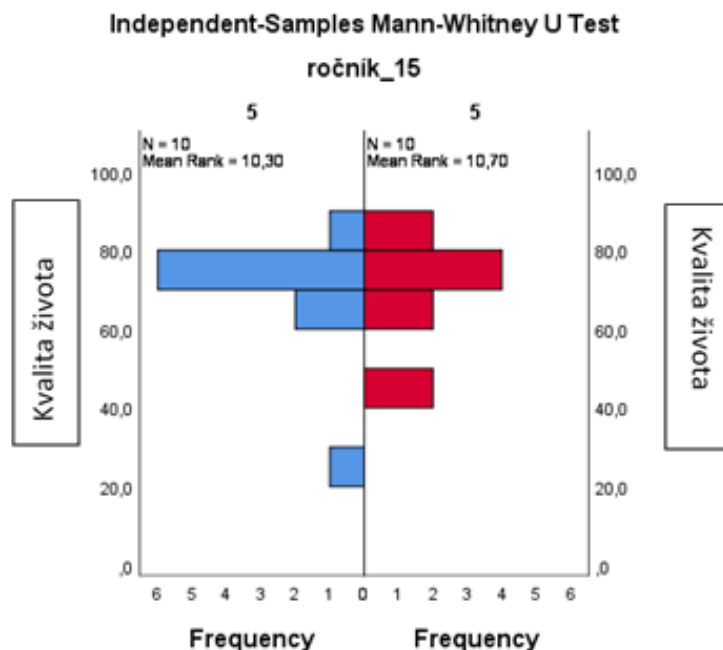
5.4.1 Tvrzení 1

Tvrzení: Mezi 1. a 5. ročníkem je rozdíl v kvalitě života.

H0: Kvalita života je stejná u studentů obou ročníků.

H1: Kvalita života je u studentů 5. ročníku vyšší.

K testování této hypotézy bylo využito Mann-Whitney U Testu pro nezávislé výběry. Zajímalo mě, zda je velký rozdíl mezi kvalitou života u studentů prvního ročníku a pátého ročníku studia. Hypotézu H_0 jsme nemohli vyvrátit, protože v testu nám vyšla hodnota $p=0,912$.

Obrázek 13: Porovnání kvality života 1. a 5. ročníku [Vlastní zpracování]

5.4.2 Tvrzení 2

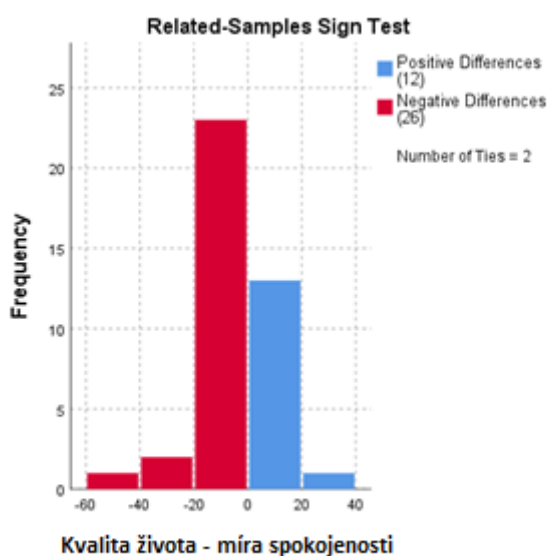
Tvrzení: Respondenti mají nižší kvalitu života než míru spokojenosti (zvolená respondentem).

H_0 : Respondenti mají nižší kvalitu života.

H_1 : Respondenti mají vyšší kvalitu života.

Toto tvrzení bylo testováno pomocí Wilcoxonova znaménkového testu pořadí pro párové proměnné. Touto hypotézou jsem chtěla dokázat, zda se respondenti cítí spokojenější, než ve skutečnosti jsou (H_0 : Respondenti mají nižší kvalitu života.), tudíž jsou optimisté. Nebo se necítí moc spokojení, ale ve skutečnosti podle zadaných údajů nemají tak špatný život (H_1 : Respondenti mají vyšší kvalitu života.).

Proměnná Kvalita života je větší ve 12 případech, ve 26 případech je menší. To znamená, že se ve většině případů respondenti ve skutečnosti cítí lépe, než jsou dle vypočítaných hodnot. Pouze ve dvou případech se respondenti cítí tak, jak to po výpočtu vyšlo. Rozdíl je statisticky signifikantní ($p=0.006$).

Obrázek 14: Porovnání celkové míry spokojenosti a míry spokojenosti [Vlastní zpracování]

5.4.3 Tvrzení 3

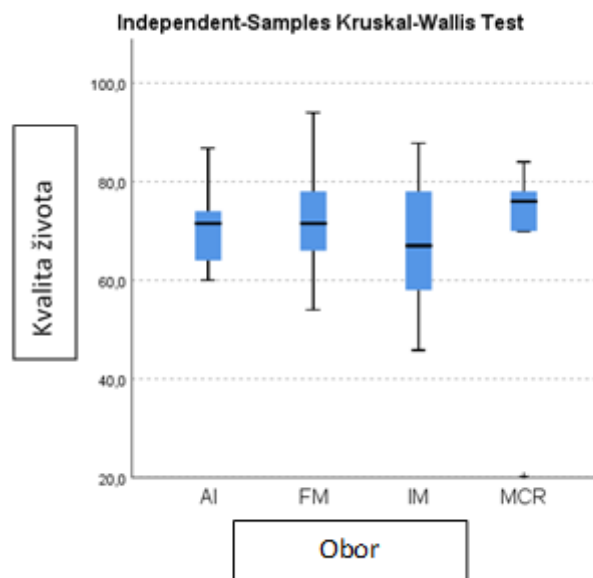
Tvrzení: Respondenti oborů obsahující informatiku (aplikovaná informatika, informační management) mají vyšší kvalitu života než obory bez informatiky (management cestovního ruchu, finanční management.).

H0: Obory obsahující IT mají stejnou kvalitu života.

H1: Obory obsahující IT mají rozdílnou kvalitu života.

Tato hypotéza byla testována pomocí Kruskal-WalisoVA testu pro nezávislé výběry. Studenti oborů, ve kterých není obsažena informatika (management cestovního ruchu a finanční management), by mohli mít vyšší kvalitu života než studenti oborů, které informatiku obsahují, a to hlavně z důvodu častějšího sezení u počítače a tím pádem kratším časem stráveným venku, s rodinou nebo koníčky. Zato ale mají

více možností na praxe a brigády, proto se celková kvalita vyrovnává a není rozdílná. Ale toto tvrzení není statisticky signifikantní, a to pravděpodobně kvůli výběrové chybě. Takže je možné, že ve větším vzorku dotazovaných by se kvalita života lišila.

Obrázek 15: Rozdíl celkové míry spokojenosti mez obory [Vlastní zpracování]

5.4.4 Tvrzení 4

Tvrzení: Žebříček zastoupení témat ovlivňujících kvalitu života.

H0: Nejčastěji zastoupené téma je rodina.

H1: Nejčastěji zastoupené téma je jiné než rodina.

V dotaznících se objevilo větší množství témat, ze kterých jsem si udělala 9 skupin: rodina, práce (kariéra), vzdělání, přátelé (kamarádi, přítel/kyně, láska), koníčky (záliby, konkrétní druh koníčku, sport, volný čas, PC, zábava), seberealizace (spokojenost sám se sebou, štěstí, psychická pohoda), finance, cestování (zážitky), jiné (zdraví, zázemí, domov, prostředí).

	N	Minimum	Maximum	Mean
Rodina	40	0	55	28,13
Jiné	40	0	60	23,05
Přátelé	40	0	35	13,69
Seberealizace	40	0	50	8,50
Vzdělání	40	0	35	7,88
Práce	40	0	35	7,45
Finance	40	0	20	5,87
Koníčky	40	0	25	2,69
Cestování	40	0	20	2,62
Valid N (listwise)	40			

Obrázek 16: Zastoupení jednotlivých témat [Vlastní zpracování]

Na Obrázku 16 můžeme vidět, že nejčastěji je zastoupeno téma rodina a nejmenší zastoupení mělo téma cestování. Ze sloupce Minimum můžeme vyčíst, že u všech témat je to 0 a to znamená, že ani jedno z témat nebylo zastoupeno u všech respondentů. Sloupec Maximum nám ukazuje nejvyšší důležitost každého tématu. Sloupec Mean značí průměrnou důležitost daného tématu.

Z tohoto obrázku můžeme potvrdit hypotézu H0, protože nejčastěji zastoupené téma je rodina.

Rodina

Téma rodina uvedlo do dotazníku 37 ze 40 respondentů, ale pouze 5 respondentů je s rodinou na 100 % spokojených. Na dotaz, proč zrovna toto životní téma je pro ně důležité nemělo spousta respondentů odpověď, protože rodinu brali jako samozřejmost. Pro několik z nich je to to nejdůležitější, co v životě může být. Je to jistota do budoucna, aby se kdykoliv měli kam vrátit. Rodina je pro několik respondentů důležitá z důvodu podpory, ať už ve studiu nebo celkově v životě. Je to záchytný bod, o který se člověk může v životě opřít, když mu není úplně nejlépe. V rodině respondentům nejvíce chybí naslouchání a tolerance od ostatních členů rodiny. Některé rodiny nejsou kompletní, buď chybí člen rodiny, nebo je v rodině málo kontaktů. Většina respondentů má neshody s rodiči. V některých rodinách jsou špatné vztahy a hádky. Pár respondentů žije aktuálně mimo domov, hlavně na koleji nebo se začali osamostatňovat, a proto ubývá kontaktu s rodinou.

Jiné

Skupiny témat „Jiné“ obsahuje několik podtémat: zdraví, zázemí, domov, prostředí. Zdraví – zdraví je v životě člověka to nejdůležitější. Umožňuje lidem být v dobré kondici. Bez zdraví člověk nemůže dosáhnout všech svých snů a cílů. Je to to jediné, co v životě člověk doopravdy má a co si nemůže za nic koupit.

V tématu zdraví bylo málo respondentů plně spokojeno, některé z nich trápí zdravotní problémy, špatná kondice ve sportu, dlouhodobá nemoc a s ní spojená léčba, bolesti kloubů a zad jsou nedílnou součástí hlavně u studentů v oborech s počítači.

Zázemí – mít zázemí, aby bylo kde zakládat rodinu a vytvářet nový domov.

Na budování domova a zázemí je většinou při studiu málo prostoru, financí a volného času.

Domov – místo, kde člověk může žít, budovat rodinu.

Prostředí – ve špatném prostředí se lidem špatně žije, je to důležité pro budoucí vývoj.

Přátelé

Přátelé, kamarádi – dodávají energii, dokáží člověka podpořit, můžeme s nimi sdílet své pocity a zážitky, vzájemná podpora, pomoc, druhá rodina, zážitky, zábava, to nejcennější, co člověk má.

Láska – důležitá pro život (životní partner/ka), nejlepší přítel, opora, budoucnost.

29 respondentů si život bez přátel a bez lásky nedokáže představit. Je to pro ně jedno z důležitých téma. Přátelé a kamarádi jsou důležití pro komunikaci, pro dobrou náladu, pro nové zážitky, pro pomocnou ruku. Někteří respondenti mají přátele na žebříčku výše než rodinu, pro někoho je to druhá rodina. Bez přátel by neměli s kým zajít „na pivo“ a celkově se pobavit. Partner nebo partnerka jsou důležití pro budoucí život. Dokážou být navzájem tomu druhému oporou, jsou to jedni z mála bytostí, kteří o tom druhém vědí všechno.

V přátelství a v lásce respondentům chyběla spousta věcí. Někdo si stěžoval na celkový nedostatek přátel, někomu z nich dělal problém nedostatek pravých přátel. Po střední škole šel každý na jinou školu, proto ubylo kontaktu s přáteli, nebo se dokonce změnil i názory mezi přáteli. V lásce se většina respondentů bojí o budoucnost, bojí se, že se s druhou polovičkou oddálí například kvůli studiu.

Občasné hádky ve vztahu a nedostatek času způsobuje u některých respondentů pocity, že nejsou dost dobří.

Seberealizace

Seberozvoj, seberealizace patří v jisté míře i ke vzdělání, protože se lidé chtějí sebevzdělávat a rozvíjet, aby byli lepší.

Šťěstí, psychická pohoda, spokojenost sama se sebou – jsou důležité, protože to, jak se cítíme, z nás vyzařuje na povrch, a tak nás vidí ostatní. Bez štěstí nejsou určité hodnoty – člověk si v životě nenajde přátele, lásku a není šťastný ani v rodině.

Ani u jednoho respondenta nebyla v tomto tématu 100 % spokojenost, protože každý z nich se chce ještě rozvíjet a vždy je v čem se zlepšovat.

Vzdělání

Téma vzdělání je důležité pro více jak polovinu respondentů. Respondentům na vzdělání záleží, je to pro ně důležité, protože se chtějí rozvíjet, rozvíjet a získávat nové znalosti. Studovat to, co je baví, aby se tomu mohli v budoucnu věnovat a práce pro ně byla zábavou. Pro několik respondentů je vzdělání důležité pro budoucnost, ale trochu z jiného pohledu – z pohledu financí, které získají, když budou moci s titulem vykonávat mnohem lepší zaměstnání. Proto je pro ně vzdělání takzvaná brána do budoucnosti. Někteří respondenti studují pouze pro titul před jménem nebo pro potěchu rodičů, aby jim s titulem udělali radost.

U vzdělání uváděli respondenti nespokojenost hlavně s délkou a složitostí studia – někteří museli opakovat studium, protože to poprvé nevyšlo, někteří zase z tohoto důvodu musejí za studium platit. Většině respondentů vadí, že mají kvůli studiu nedostatek času. Jako další negativní věc ke studiu uvedli spoustu předmětů, které pro ně jsou nedůležité a nezábavné, a nevědí, co od nich čekat.

Práce

Práce, kariéra nebo zaměstnání, i taková slova se v dotazníku vyskytovala. Více než polovina respondentů myslí na budoucnost, někteří z nich po práci pouze touží a někteří z nich už začali při studiu pracovat, buď brigádně, nebo jako Trainee. Pro většinu z nich musí být práce přínosná, naplňující, nesmí je nudit. Musí to být něco, co je baví a u čeho jsou schopni i relaxovat. Většina z respondentů chce mít práci jako svůj koníček. Od brigád a Trainee pozic očekávají přivýdělek

ke studiu a praxi do budoucího zaměstnání, popřípadě příslib pracovního místa po studiu. Od pracovního místa většinou všichni očekávají, aby bylo co nejvíce stabilní, aby je dokázalo zajistit do budoucna. Někteří respondenti jsou ctižadostiví a potřebují mít pracovní cíle, které mohou plnit.

Většina respondentů má pouze brigády nebo Trainee programy, a to jim dostatečně nevyhovuje, protože to pro ně neznamena žádnou jistotu do budoucna. Mají na svých pozicích malou zodpovědnost a nemohou kariérně růst, což je demotivuje k práci. Někteří respondenti dělají brigády, které nesouvisejí ani se studiem a ani s tím, co by chtěli v životě dělat, takže je to bohužel žádným způsobem, kromě finančního, nenaplnuje. Někteří respondenti mají hlavně kvůli studiu málo času na brigády a na zaměstnání. Jeden dotazovaný dokonce uvedl, že je OSVČ, a proto má strach z nejistoty do budoucna a ze závazků.

Finance

17 respondentů má mezi životními tématy téma finance, finanční zajištění, peníze nebo dokonce finanční svobodu. Mezi jejich názory patří, že pokud má člověk dostatek financí, může si v dnešní době dělat co chce a může mít co chce. Většina z nich by si přála mít dostatek financí na vybudování vlastního domova, obdarování blízkých a v neposlední řadě dostatek financí na koníčky a zábavu, aby se mohli odreagovat. Někteří jedinci si pomocí financí chtějí realizovat své sny a žít tak lepší život.

Většina respondentů se shodla na tom, že mají nedostatek financí.

Koníčky

Pouze 10 respondentů z dotazovaných 40 uvedlo mezi svá životní témata zábavu, koníčky, sport nebo konkrétně PC. Většina těchto respondentů uvádí, že jsou aktivní, soutěživí a rádi dělají věci, které je baví a zvláštním způsobem naplňují. Koníčky mají hlavně pro zábavu, pro pocit uvolnění, vyčištění hlavy a považují je za nutnou pauzu od studia a od práce.

K vykonávání koníčků respondentům chybí čas a finance. Někteří respondenti chtějí zlepšovat svůj výkon, proto nejsou na sto procent spokojeni.

Cestování

Devět ze čtyřiceti respondentů by v životě chtělo cestovat. Poznávat nová místa, postupně celý svět. Cestování jim pomáhá k tomu, aby si mohli naplno užívat života. Šest z nich jsou studenti managementu cestovního ruchu, a proto cestování využívají i jako praxi.

K cestování má většina respondentů nedostatek času a financí. Finance jim zbývají pouze na prozkoumávání České republiky, ale postupně mají touhy vycestovat i do zahraničí a poznávat Evropu a poté celý svět.

5.5 Diskuze

Podle Strnadové [13] osoby v adolescentním věku, v tomto případě ve věku vysokoškolských studentů, většinou řeší problémy s vlastní identitou. Tito lidé zkoumají a experimentují s různými rolemi, prozkoumávají odlišné vzorce chování, snaží se najít si své vlastní zájmy. Snaží se to mít co nejjednodušší, proto vyhledávají okolo sebe lidé se stejnými zájmy. Komplikovaná společnost, ve které je několik modelů a sociálních rolí, způsobuje velké rozdíly mezi jedinci. Takzvané období mladší dospělosti je pro každého jedince důležité, protože v tomto období si jedinec hledá zaměstnání, seznamuje se s novými lidmi, hledá si životního partnera, popřípadě v tomto období vstupuje do manželství.

Ve výsledcích z testování prvního tvrzení je vidět, že celková kvalita života u studentů prvního i pátého ročníku stejná. Statistické rozdíly jsou zanedbatelné, protože oba dva ročníky patří do stejné skupiny uvedené výše. Respondenti si za dobu studia utvářejí osobnost, mění své pohledy na svět a své cíle, ale ne nijak dramaticky, proto je kvalita života stejná.

Testování druhého tvrzení otestovalo, jak studenti v dnešní době vnímají svůj život. Zda jsou optimisté, pesimisté, nebo realisté. Překvapivé bylo že pouze 5 % respondentů jsou realisté a hodnocením svých pocitů, jak se ve skutečnosti cítí, se trefili a shodovali se s kvalitou života, která jim díky dotazníku vyšla. Celkem 65 % jsou optimisté, protože vidí vše v tom lepším světle, tím pádem se cítí mnohem lépe, než ve skutečnosti je jejich kvalita života. Možná si nepřiznávají nějaké nedostatky jejich života anebo, což je pravděpodobnější, se s tím naučili žít, a i když to vidí jako nedostatek, tak jsou v životě spokojení. Překvapující je zjištění, že 30 %

respondentů jsou pesimisté, kteří hodnotí svůj život a spokojenost se životem hůře, než podle dotazníku jejich kvalita života je.

Testování třetího tvrzení potvrzuje myšlenku o tom, že studenti studující informatiku, kteří tráví více času u počítače a méně času s lidmi, jsou takto spokojení a jsou na stejné úrovni kvality života, jako studenti, kteří cestují a mají větší a častější sociální interakce.

Při testování čtvrtého tvrzení se ukázalo, že pro současnou generaci je velmi důležitá rodina. V rodině jsou obsaženy cíle, jako například založení rodiny, dobré vztahy s rodinou, opora v rodině. Proč si respondenti vybrali právě rodinu, vysvětlili slovy: „Rodina nikdy člověka nezradí a vždy může podat pomocnou ruku.“, „Rodiče mi dali život.“, „Je to pro mě v životě to nejdůležitější.“. Mezi důvody, proč s tématem rodiny nebyli všichni na 100% spokojení, patří: „Občasné hádky a neshody s rodiči.“ a „Moje rodina je nekompletní, proto nejsem spokojená.“. Překvapivé bylo, že několik respondentů napsalo, že je pro ně velmi důležitá seberealizace a sebevzdělávání, že chtějí být sami se sebou spokojeni, šťastni a vzdělávat se. A nejdůležitější na tom je, že to chtějí sami od sebe a nedělají to kvůli závazkům k někomu jinému. Nejčastější názory na to, proč zrovna seberozvoj: „Chci mít všeobecný přehled.“, „Chci se vzdělávat v tom, co mě baví.“ a „Chci se rozvíjet.“. Překvapivý byl výsledek ohledně cestování, protože ne všichni dotazovaní, kteří chtějí cestovat, jsou studenti managementu cestovního ruchu. Studenti managementu cestovního ruchu někdy mezi svá životní témata cestování nezařadili, proto si nejsem jistá, zda studují ten správný obor. Vzdělání a práce byla životní témata, která byla obsažena v odpovědích skoro u každého respondenta. Obě tato témata úzce souvisejí s finanční zajištěností, která je pro studenty také důležitá. Studenti by se chtěli stát finančně nezávislími na rodičích, ale ve většině případů mají pouze brigády ke studiu, a to jim na osamostatnění nestačí. Přátelství, láska a koníčky nepochybně u studentů v životních tématech nechybí. Respondenti berou přátelství a lásku jako nutnost v životě, bez které nechtějí být. Koníčky a zábava v životě jednotlivce nemůže chybět z důvodu uvolnění a pročištění hlavy, avšak ne pro všechny respondenty je to jedno z nejdůležitějších témat.

Tabulka 3: Dotazník respondenta č.17 [Vlastní zpracování]

Důležitost daného tématu v % (součet roven 100)	Životní téma – Oč vám v životě jde především (5životních cílů)	Míra spokojenosti v % (v každé řádce od 0 do 100 %)
25 %	RODINA - Pro mě to nejdůležitější	100 %
20 %	PŘÁTELÉ - skoro jako rodina	80 % - opravdových přátel mám jen část z lidí, které znám
15 %	ZAMĚSTNÁNÍ - Které mě bude bavit a je dobře placené	50 % - mám zatím jen brigádu, která není špatná, ale v budoucnu ji dělat nechci
15 %	VZDĚLÁNÍ, KONÍČKY - Chci mít přehled a chci se věnovat všemu co mě baví	90 % - čeká mě ukončit studium, a to je to nejhorší, co mě čeká
25 %	MILUJÍCÍ DRUHÁ POLOVIČKA - Do života potřebuji	0 % - nikoho takového nemám

V Tabulce 3 můžeme vidět odpovědi od jednoho z respondentů, konkrétně od respondenta, který studuje 5. ročník studia obor informační management. Tento respondent určil míru spokojenosti se životem celkově na 80 %. To se ale úplně neztotožňuje s celkovou kvalitou života, která je menší a to 64 %. Tuto hodnotu ovlivnilo především poslední pole třetího sloupce tabulky, kde se objevila 0.

Tabulka 4_ Dotazník respondenta č.24 [Vlastní zpracování]

Důležitost daného tématu v % (součet roven 100)	Životní téma – Oč vám v životě jde především (5životních cílů)	Míra spokojenosti v % (v každé řádce od 0 do 100 %)
20 %	RODINA - Nikdy člověka nezradí a vždy může podat pomocnou ruku	90 % - kvůli občasným neshodám s rodiči
30 %	ZDRAVÍ - Je to to nejcennější, co člověk má a za nic si ho nekoupí	90 % - mám problémy s cholesterolem
10 %	PŘÁTELE - Okolí musí být naplněno kvalitními kamarády, aby jim člověk mohl svěřit své tajemství	100 %
30 %	LÁSKA - Člověk ve vztahu dělá druhému oporu	100 %
10 %	PENÍZE - Slouží k lepšímu živobytí	90 % - najít si práci

Tabulka 4 je vyplněný dotazník od respondenta č.24. Tento respondent studuje 2.ročník oboru finanční management. Jeho míra spokojenosti se životem je 90 %, což odpovídá celkovému výsledku a tento respondent je realista, protože se cítí tak spokojený, jak mu v dotazníku vyšlo.

Tabulka 5: Dotazník respondenta č.34 [Vlastní zpracování]

Důležitost daného tématu v % (součet roven 100)	Životní téma – Oč vám v životě jde především (5životních cílů)	Míra spokojenosti v % (v každé řádce od 0 do 100 %)
40 %	ZDRAVÍ - Každý ho v životě potřebuje, bez něj člověk nemá nic	70 % - nejsem úplně zdravá
15 %	ŠTĚSTÍ - bez štěstí není láska, není štěstí v rodině	80 % - ještě jsem nezažila úplné štěstí
20 %	LÁSKA - jsem zamilovaná, proto je to pro mě důležité	90 % - úplně spokojená budu, až se vdám a budu mít děti
15 %	PŘÁTELSTVÍ - Bez přátel nefunguji a nemůžu být	80 % - možná ještě toho pravého přítele potkám
10 %	RODINA	60 % - naše rodina není kompletní

V Tabulce 5 můžeme vidět situaci, která se stala několikrát v průběhu mého dotazování. Ve většině případů přišla otázka: „A co mám psát k rodině? To je jasné, proč to tam mám, ale neumím to odůvodnit.“ Několik respondentů mělo problém odůvodnit, proč je pro ně rodina tak důležitá, ale přesto to bylo jedno z prvních životních témat, které do dotazníku napsali. Respondent č.34 navštěvuje 3.ročník studia v oboru finanční management. Jeho celková spokojenost se životem byla 80 %, což zhruba odpovídá jeho kvalitě života.

6 Závěr

Tato bakalářská práce je zaměřena na pojem kvalita života a pojmy, které s ní souvisí, a v druhé polovině je zaměřena na kvalitativní výzkum hodnot u studentů vysoké školy.

V teoretické části byl objasněný pojem kvalita života. Je zde rozebrán vývoj tohoto pojmu a také pohled z různých oblastí (věda, medicína). Kvalitu života ovlivňuje několik dalších aspektů a faktorů. Také je v této části vysvětleno vymezení hodnot, které kvalitu života ovlivňují. Část bakalářské práce je zaměřena na měření kvality života, kde jsou rozebrány různé způsoby měření a nástroje na pomoc měření kvality života. Také je zde odůvodněno, proč se nástrojů objevuje hned několik a v jakých podmínkách je vhodné který nástroj použít. V teoretické části je také vysvětleno, o kterou skupinou osob se bakalářská práce a výzkum zajímá.

V praktické části byl proveden výzkum hodnotového systému, který byl zaměřen na studenty prvního až pátého ročníku fakulty informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové, a to napříč všemi obory – aplikované informatika, informační management, finanční management a management cestovního ruchu. Cílem praktické části bylo využití poznatků z teoretické části a aplikovat je na hodnoty získané z výzkumu. Metoda zvolená pro dotazování byl dotazník SEIQoL.

K výzkumu byly použity čtyři hypotézy, které výzkum doprovázely a od nich se odvíjely všechny výsledky.

Jako první bylo zvoleno tvrzení, které říká: „Mezi 1. a 5. ročníkem je rozdíl v kvalitě života.“ U tohoto tvrzení byla vyvrácena hypotéza H1, protože se ukázalo, že studenti prvního i pátého ročníku mají kvalitu života na podobné úrovni a nejsou u nich viditelné velké rozdíly, pouze životní témata se u některých trochu liší. Ani v prvním, ani v pátém ročníku nejsou výrazné žádné odchylky jednotlivce od zbytku respondentů.

U dalšího tvrzení, které říká: „Respondenti mají nižší kvalitu života než míru spokojenosti.“ spousta osob při studiu vykazuje známky pesimismu, a proto je zde vyhodnocováno, zda jsou studenti pesimističtí, nebo optimističtí. Pesimisté si myslí, že jejich kvalita života je mnohem nižší, a proto označují míru spokojenosti

nízkým číslem. Optimisté se zase cítí spokojenější, než jsou, a proto označují míru spokojenosti mnohem výše, než jim vyjde celková kvalita života. Pouze ve dvanácti případech se ukázalo, že jsou studenti optimisté a věří tomu, že mají kvalitní život. Šokující bylo, že dvacet šest respondentů vidí svůj život černěji, než ve skutečnosti je, a proto jsou označováni jako pesimisté. Pouze dva respondenti z dotazovaných čtyřiceti se ukázali jako realisté a odhadli svoji míru spokojenosti se životem stejnou jako jejich kvalitu života.

Třetí tvrzení říká: „Respondenti oborů obsahující informatiku mají vyšší kvalitu života než obory bez informatiky.“ Předpoklad byl, že kvalita u oborů obsahující informatiku bude nižší s ohledem na dobu strávenou sezením u počítače a menší sociální interakcí. Ale výzkum ukázal, že ve zvoleném vzorku respondentů není rozdíl mezi obory, které obsahují informatiku, a mezi těmi, které ji neobsahují. Informatici mají mezi svá životní témata zařazený například přímo počítač a finance, čím se vyrovnávají cestování a koníčkům u oborů bez informatiky. Můžeme tedy říct, že kvalita života je na podobné úrovni, což vyloučilo hypotézu H1.

Poslední, čtvrté tvrzení zabralo největší část praktické části a bylo zaměřeno na životní oblasti a důležitosti u všech respondentů, nehledě na obor studia. Ukázalo se, že pro většinu respondentů je nejdůležitější rodina, a to celkem v 92,5 %, což potvrdilo hypotézu H0 a vyvrátilo hypotézu H1. A to ať už rodina, ve které vyrůstali a žijí v ní, nebo nová, budoucí rodina, kterou si chtějí založit. Jako další se v žebříčku objevilo jiné, do kterého patří zdraví, zázemí a domov. Toto životní téma se objevilo u 82,5 % respondentů. U 72,5 % respondentů bylo v životě důležité přátelství a láska. Práce, kariéra a zaměstnání hrají velkou roli u 55 % respondentů, a to hlavně z důvodů finančního zajištění do budoucna, přivýdělku ke studiu a také je pro ně důležité, aby je práce bavila a nedělali ji pouze z povinnosti. Vzdělání a dobré studijní výsledky jsou důležité pro 45 % respondentů, z nichž někteří studují hlavně kvůli titulu a rodičům, a někteří studují, protože chtějí být dobří a vzdělaní v tom, co je baví a čemu by se chtěli v budoucnu věnovat. Překvapující bylo, že pro 42,5 % je důležité sebevzdělání, seberealizace a finanční zajištění. Bez financí si většina těchto respondentů nedokáže představit život. Pouze 25 % respondentů má mezi svými životními tématy koníčky a zábavu, což je v dnešní době zarážející, protože většina studentů se chce bavit a mít své osobní volno. A pouze

pro 22,5 % respondentů je důležité cestování, kdy není podstatné, zda se jedná o cestování po ČR nebo po celém světě.

Je zajímavé a prokazatelné, že i když jsou v dnešní době lidé různorodí a v některých případech přímo individualističtí až xenofobní, tak i přesto mají velmi podobná životní témata a cíle. Což je dle mého názoru velmi pozitivní. Ale překvapující je, že se studenti v průběhu pěti let studia skoro nemění, i když je možné, že kdyby se tento dotazník dělal u jednotlivých studentů každý rok, jistý posun a změny v hodnotách by byly viditelné. Myslím, že to by bylo určitě zajímavé pro budoucí výzkum a pokládat tento typ dotazníku pár vybraným jednotlivcům každý rok ve stejném období, abychom viděli, zda se každý jednatlivec mění a vyvíjí. Dle mého názoru je dotazník SEIQoL pro tento výzkum byl dostačující, protože nejen mně, ale i respondentům forma tohoto dotazníku vyhovovala.

7 Dopad pandemie na kvalitu života

Pandemie neboli epidemie ve velkém rozsahu, nejen vnitrostátního, ale hlavně celosvětového napříč kontinenty. U pandemie můžeme říci, že není prostorově ani časově omezená. Rozsahem, šířením a pozorováním pandemie se zabývá Světové zdravotnické organizace (WHO - World Health Organization).

Pandemie má určitě obrovský dopad na kvalitu života, nejen vysokoškolských studentů, ale i dětí v mateřských, základních a středních školách, pracujících dospělých, rodičů dětí, ale v neposlední řadě také starších osob v důchodovém věku. Děti v mateřských školách trpí nedostatkem kontaktu se svými vrstevníky a myslím si, že úplně nechápou, co se děje, proč mají nosit roušky a nesmí s kamarády na hřiště.

Žáci prvního a druhého stupně základní školy trpí nejen nedostatkem kontaktu s vrstevníky, ale je u nich velký dopad i z pohledu vzdělání, které musí absolvovat online, a ne ve všech rodinách je dětem online výuka umožněna (pochází se sociálně slabé rodiny, nemají dostatek technologického vybavení k online výuce). Těmto žákům musí z největší části pomoci rodiče, kteří ale také potřebují rodinu zabezpečit, a proto chodí do práce a nemají dostatek času dětem pomoci.

Pro studenty středních škol není situace o moc jiná než pro žáky základní školy. Nejnáročnější je tato situace pro studenty maturitních ročníků, kteří nevědí, jak to s maturitní zkouškou bude. Jestli budou maturitní zkoušku absolvovat, nebo jestli bude maturitní vysvědčení podle výsledků dosavadního studia.

Pracující dospělí a rodiče dětí jsou určitě ovlivněni touto pandemií. Někteří nemohou chodit do zaměstnání, protože je místo zaměstnání uzavřené (restaurace, kadeřnické salóny, ...). Spousta pracujících rodičů musí zůstat doma, protože mají malé děti, které nemohou nechat doma samotné.

Starší osoby v důchodovém věku jsou v této pandemii považovány za nejohroženější skupinu osob, což určitě ovlivňuje jejich kvalitu života. Neměli by chodit mezi ostatní lidi, aby se nenakazili, protože mají slabší imunitu. Na důchodce, kteří nemají možnost bydlet sami nebo se svou rodinou a musí žít v domovech důchodců, to má obrovský dopad kvůli zakázaným návštěvám z důvodu prevence před nakažením od někoho z návštěvníků zařízení. V některých zařízeních

se nesmějí navštěvovat mezi sebou, ale ve většině jim tyto návštěvy nezakázali. Komplikace představuje zdravotnický personál, který přichází do zařízení pouze na své směny a mimo směny chodí například nakupovat do obchodů, kde se může setkat s někým nakaženým a potencionálně tím ohrozit všechny obyvatele sociálních zařízení. V místech, kde se vir objevuje ve větším množství, se tato sociální zařízení rozhodla o uzavření na nezbytně nutnou dobu (14 dnů) a v této době se zdravotnický personál nemění a žije s klienty po celou dobu v zařízení.

Jako poslední skupinou jsou studenti vysokých škol, kterými se zabývá celá bakalářská práce. Tito studenti mají také online výuku. Některé vysoké školy zrušily celý semestr, některé pouze prodloužily zkuškové období až do září, aby umožnily všem studentům semestr zdárně a bez problémů dokončit. Situace je komplikovanější pro studenty, kteří jsou v posledním ročníku studia a čekají je státní závěrečné zkoušky. Odevzdávání seminárních a bakalářských prací je zkomplikované kvůli uzavření knihoven, a proto studenti musí co nejvíce využívat webové odkazy.

Pro všechny tyto skupiny je vzdělání a zaměstnání trochu odlišné, ale myslím, že na všechny to z určitých pohledů působí stejně. Pandemie je riziko ke zhoršení zdravotního stavu, proto má určitě vliv na zdraví a tím i na kvalitu života. Mezi nejvíce zmíněné téma u vysokoškolských studentů byla rodina. S nejbližší rodinou se můžeme vídat, protože s ní ve většině případů žijeme v jedné domácnosti, ale s tou vzdálenější je to složitější, není doporučeno se vídat s osobami mimo domácnost, aby se vzájemně nenakazili. Čímž zasahují do dalšího tématu a tím jsou kamarádi, přátelé a vztahy a celkový sociální kontakt s ostatními lidmi, na který jsme v životě zvyklí a bereme ho jako standard, který najednou nemůžeme mít. S blízkými, rodinou a přáteli můžeme být v kontaktu online – pomocí video hovorů nebo alespoň pomocí mobilních telefonů klasickým hovorem.

Koronavirová pandemie ovlivňuje kvalitu života i z pohledu kulturních akcí, které jsou zakázané. Taktéž sportovní a společenské vyžití je náročné, protože většina sportovišť, restauračních a kavárenských zařízení je také zavřena.

Tradiční studentská oslava Majáles je zrušená – přesunuta na jiný termín a k tomu také spousta letních festivalů.

Studentů se tato situace dotýká také pozitivním způsobem, kdy mají čas si uvědomit své životní hodnoty a důležitosti a dokáží si stanovit jasnější priority, protože mají více času o všem přemýšlet. U spousty studentů se strhla vlna solidarity a snaží se pomáhat, kde to jde. Například zabezpečování nákupů seniorům, venčení psů seniorům, kteří nemohou ven, šití roušek a podobné aktivity. Studenti nejen pedagogických oborů se snaží pomoci i rodičům ve svízelných situacích například hlídáním nebo nabídkou pomoci s učením dětí a pomoci s online výukou.

Tato situace nás pravděpodobně nemá pouze vystrašit, ale naučit nás pokoře. Pokoře klidem, kteří pracují v první linii a kterých bychom si měli více vážit, děkovat jim za jejich práci. Pokoře ke všem, kteří se v této době postavili za šicí stroje a snaží se našít tak nutně potřebné roušky pro všechny, kteří si je sami ušít nemohou. Tato pandemie by nám také měla ukázat, že všechen turistický život není pouze pro zlepšení finanční stránky, ale že může také ohrožovat přírodu, která se díky vládním zákazům může vzpamatovat a začít opět prospívat.

Proto bychom neměli tuto pandemii brát pouze jako něco negativního, ale zastavit se a uvědomit si, že většinu věcí, které bereme jako samozřejmost, tak samozřejmostí není a měli bychom si jich více vážit.

8 Seznam použité literatury

8.1 Tištěné zdroje

- [1] FERJENČÍK, Ján. Úvod do metodologie psychologického výzkumu: jak zkoumat lidskou duši. 1. vyd. Praha: Portál, 2000, 255, 256 s. ISBN 80-717-8367-6.
- [2] GURKOVÁ, Elena. Hodnocení kvality života pro klinickou praxi a ošetrovatelský výzkum. Praha: GradaPublishing, a.s., 2011. ISBN 978-80-247-3625-9.
- [3] HEŘMANOVÁ, Eva. Koncepty, teorie a měření kvality života. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-106-0.
- [4] HNILICOVÁ, Helena. Kvalita života a její význam pro medicínu a zdravotnictví. In PAYNE, Jan a kol. Kvalita života a zdraví. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2005. 629 s. ISBN 80-7254-657-0.
- [5] KEBZA, Vladimír a Iva ŠOLCOVÁ. Komunikace a stres. 1. vyd. Praha: Státní zdravotní ústav, 2004. ISBN 80-707-1246-5.
- [6] KNOBLAUCH, Jörg. Cíle v pracovním i osobním životě. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0346-9.
- [7] KŘIVOHLAVÝ, Jaro. Pozitivní psychologie. Vydání třetí. Praha: Portál, 2015. Psychologie (Portál). ISBN 978-80-262-0978-2.
- [8] KŘIVOHLAVÝ, Jaro. Psychologie nemoci. Vyd. 1. Praha: Grada, 2002, 198 s. ISBN 80-247-0179-0.
- [9] KŘIVOHLAVÝ, Jaro. Psychologie zdraví. Praha: Portál, s.r.o., 2003. ISBN 80-7178-774-4.
- [10] MEDERLY, Peter, Ján TOPERCER a Pavel NOVÁČEK. Indikátory kvality života a udržitelného rozvoje: kvantitativní, vícerozměrný a variantní přístup. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd CESES, 2004. ISBN 80-239-4389-8.
- [11] PAYNE, Jan. Kvalita života a zdraví. V Praze: Triton, 2005. ISBN 80-7254-657-0.
- [12] SLEZÁČKOVÁ, Alena. Průvodce pozitivní energií. Praha: GradaPublishing, a.s., 2012. ISBN 978-80-247-3507-8.

- [13] STRNADOVÁ, Věra. Kurz psychologie I: přehled základních témat moderní psychologie. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. 309 s. ISBN 978-80-7041-057-8.
- [14] ŠUBRT, Jiří. Soudobá sociologie. V Praze: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1486-1.

8.2 *Bakalářské a diplomové práce*

- [15] Diplomová práce – Kvalita života a výzkum hodnotového systému současné generace - Bc. Martina Šarounová
- [16] Bakalářská práce – Kvalita života a výzkum hodnotového systému současné generace – Hana Hromádková
- [17] Diplomová práce – Kvalita života vybrané skupiny obyvatel jako možný indikátor rozvoje a podpora rozhodovacích procesů veřejné správy na obecní úrovni - Bc. Michaela Černajová

8.3 *Internetové zdroje*

- [18] JANÁČEK, Julius. Inquiry into high school students' utility function / Julius Janáček, Dan Šťastný. -- 3 ilustrace. -- Rubrika: Ekonomie -- 3 tabulky. Obsahuje bibliografii. -- Dostupné též na internetu In: E+M. Ekonomie a Management. -- ISSN 1212-3609. -- Vol. 21, 3 (2018), s. 58-74. Přístupné z https://dspace.tul.cz/bitstream/handle/15240/26629/EM_3_2018_04.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- [19] ZEMAN, Marek. Koncept SEIQoL jako nástroj pro hodnocení kvality života. České Budějovice, 2008. ISSN 1212-4117. Přístupné z <https://pdfs.semanticscholar.org/05ea/df0de8ca1c0fded29865331db6f08d4c53c3.pdf>
- [20] ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, Jitka, VAŠINA. Kvalita života z pohledu empirických dat. 2008. Přístupné z http://www.ped.muni.cz/z21/knihy/2008/21/21/texty/cze/simickova_vasina_cze.pdf
- [21] Quality of life indicators – health. Statistics Explained. Poslední změna 2. 2. 2015. Citováno 3. 2. 2015. Přístupné z https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Quality_of_life_indicators_-_health
- [22] Tabulka generací – Boj o generace.... Intro – Boj o generace... [online]. Přístupné z: <http://generace.forbes.cz/tabulka/>
- [23] 4 Scales to Measure Satisfaction with Life (SWLS). PositivePsychology.com - Helping You Help Others [online]. Přístupné z: <https://positivepsychology.com/life-satisfaction-scales/>

- [24] Kvalita života nemocných –jeden z důležitých parametrů komplexního hodnocení léčby. Univerzita obrany.[online]. 2004, roč. 2004, č. 1 [cit. 2013-02-01]. Dostupné z: <http://www.unob.cz/fvz/fakulta/Documents/VZL/2004/VZL1_04.pdf>.
- [25] KOVÁČ, D. Kultivace integrované osobnosti. Psychologie Dnes, 2004, č. 2, s. 12-14. Dostupné z: <kvalitazivota.vubp.cz/prispevky/kvalita_zivota_na_trhu_prace.doc>.

9 Seznam obrázků

Obrázek 1: Kováčů model kvality života [17]	10
Obrázek 2: Model čtyř kvalit života [17]	11
Obrázek 3: Model Felce a Perryho [17]	12
Obrázek 4: Objektivní a subjektivní kvalita života [2]	13
Obrázek 5: Struktura modelu kvality života vytvořeného Centrem pro podporu zdraví [17]	15
Obrázek 6: Životní kvality a kvalitní život [10]	17
Obrázek 7: Souvislost mezi hlavními dimenzemi subjektivního života [11]	18
Obrázek 8: Model kvality života [2]	20
Obrázek 9: Jednotlivé kroky SEIQoL [2]	25
Obrázek 10: LSS – stupnice spokojenosti dle metody MANSA [8]	27
Obrázek 11: Popis vzorku – rozdělení dle oborů a ročníků studia [Vlastní zpracování]	31
Obrázek 12: Popis vzorku – rozdělení dle věku [Vlastní zpracování]	31
Obrázek 13: Porovnání kvality života 1. a 5. ročníku [Vlastní zpracování]	33
Obrázek 14: Porovnání celkové míry spokojenosti a míry spokojenosti [Vlastní zpracování]	34
Obrázek 15: Rozdíl celkové míry spokojenosti mez obory [Vlastní zpracování]	35
Obrázek 16: Zastoupení jednotlivých témat [Vlastní zpracování]	36

10 Seznam tabulek

Tabulka 1: Model kvality života [14].....	15
Tabulka 2: Symbolické vyjádření kvality života pacienta [16].....	26
Tabulka 3: Dotazník respondenta č.17 [Vlastní zpracování]	42
Tabulka 4_ Dotazník respondenta č.24 [Vlastní zpracování]	43
Tabulka 5: Dotazník respondenta č.34 [Vlastní zpracování]	44

11 Přílohy

Příloha č.1: Dotazník SEIQoL

Příloha č.2: Zdrojová data

FORMULÁŘ PRO ZJIŠŤOVÁNÍ KVALITY ŽIVOTA METODOU SEIQoL

Dnešní datum:

Rok narození:

Obor:

Ročník:

Důležitost daného tématu v % (součet roven 100)	Životní téma – Oč vám v životě jde především (5 životních cílů)	Míra spokojenosti v % (v každé řádce od 0 do 100 %)
	1.	
	2.	
	3.	
	4.	
	5.	

Míra spokojenosti se životem:

<-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|----->

Je to tak špatné, jak jen je to možné

Je to tak dobré, jak jen to dobré může být

Celková hodnota QL:

Celková míra spokojenost

Příloha č. 2 – Zdrojová data

Respondent	Ročník	Obor	Míra spokojenosti	Kvalita života	Rodina	Práce	Vzdělání	Přátelé	Koníčky	Seberealizace	Finance	Cestování	Jiné
1	1	MCR	85	76	35	15	10	15	0	25	0	0	0
2	1	IM	70	72	50	10	10	0	0	20	0	0	10
3	1	IM	79	61	50	0	0	10	0	10	20	10	0
4	1	FM	90	66	0	10	10	10	0	50	0	0	20
5	1	FM	80	70	40	3	0	30	0	15	0	0	12
6	1	IM	85	87,8	20	0	20	0	0	20	0	0	40
7	1	IM	70	70	15	5	20	35	25	0	0	0	0
8	1	FM	90	78,8	40	15	15	0	10	0	0	0	20
9	1	IM	85	78	30	0	0	0	5	0	15	5	40
10	1	MCR	75	20	55	0	0	2,5	2,5	20	0	0	20
11	5	MCR	100	84	0	20	35	0	0	0	15	10	20
12	5	AI	70	64	0	25	20	20	15	0	0	0	20
13	5	FM	80	73	25	15	25	0	0	0	0	20	15
14	5	MCR	80	78	25	0	30	10	0	0	0	10	25
15	5	IM	30	49,8	50	10	10	10	0	0	0	0	20
16	5	AI	80	73	30	5	15	20	0	0	0	0	30
17	5	IM	80	64	25	15	15	20	0	0	0	0	25
18	5	IM	60	45,8	50	5	0	15	0	0	5	0	25
19	5	IM	80	86	20	15	0	0	0	25	15	0	25
20	5	MCR	70	78	45	10	0	20	0	10	0	0	15
21	2	MCR	90	70	30	0	20	25	0	10	0	15	0
22	2	FM	70	78	25	15	0	20	0	0	15	0	25
23	2	FM	50	54	20	0	0	35	0	0	15	0	30
24	2	FM	90	94	20	0	0	10	0	0	10	0	60
25	4	IM	75	58	20	0	0	25	15	0	15	0	25

Příloha č. 2 – Zdrojová data

26	3	AI	75	82	25	0	0	20	10	30	15	0	0
27	3	AI	70	70	30	15	0	15	0	0	0	5	35
28	3	AI	60	74	40	0	10	30	0	10	0	0	10
29	3	AI	70	60	40	10	15	25	0	0	10	0	0
30	3	AI	80	74	30	20	20	20	10	0	0	0	0
31	3	AI	80	61	30	0	0	20	0	0	15	0	35
32	3	AI	85	86,8	20	0	0	20	0	0	20	0	40
33	3	AI	87	66	25	0	0	20	0	15	15	0	25
34	3	FM	80	76	10	0	0	15	0	15	0	0	60
35	3	FM	70	68	30	0	15	10	5	0	0	0	40
36	4	FM	20	58	45	10	0	20	10	0	0	0	15
37	4	MCR	90	81	20	15	0	0	0	30	15	0	20
38	2	MCR	70	58	25	0	0	0	0	15	10	0	50
39	4	MCR	80	70	10	35	0	0	0	0	10	15	30
40	2	MCR	80	76	25	0	0	0	0	20	0	15	40

Zadání bakalářské práce

Autor: Vendula Šklíbová

Studium: I1800468

Studijní program: B6209 Systémové inženýrství a informatika

Studijní obor: Informační management

Název bakalářské práce: **Výzkum hodnotového systému u vysokoškolských studentů**

Název bakalářské práce AJ: Research of the value system for university students

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Cíl: Cílem práce je objasnit pojem kvalita života a vymezení hodnot, které tuto kvalitu ovlivňují. V praktické části jsou získané poznatky využity a aplikovány na výzkum hodnot u studentů oborů fakulty informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové.

Osnova:

1. Úvod
2. Teoretická část
3. Praktická část
4. Závěr výzkumu
5. Seznam použité literatury

HEŘMANOVÁ, Eva. Koncepty, teorie a měření kvality života. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-106-0.

KNOBLAUCH, Jörg. Cíle v pracovním i osobním životě. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0346-9.

KŘIVOHLAVÝ, Jaro. Psychologie zdraví. Praha: Portál, s.r.o., 2003. ISBN 80-7178-774-4. PAYNE, Jan. Kvalita života a zdraví. V Praze: Triton, 2005. ISBN 80-7254-657-0.

STRNADOVÁ, Věra. Kurz psychologie I: přehled základních témat moderní psychologie. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. 309 s. ISBN 978-80-7041-057-8.

Garantující pracoviště: Katedra managementu,
Fakulta informatiky a managementu

Vedoucí práce: PhDr. Věra Strnadová, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 8.10.2018